

Bruxelles, 29. svibnja 2019.
(OR. en)

8574/19

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0227(COD)**

CODEC 951	CYBER 131
TELECOM 188	JAI 404
AUDIO 65	DIGIT 79
CULT 72	DATAPROTECT 125
EDUC 208	DAPIX 148
COMPET 346	FREMP 55
RECH 227	RELEX 390
IND 149	CADREFIN 208
MI 377	PE 204
ESPACE 40	

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi programa Digitalna Europa za razdoblje 2021. – 2027.
– ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu
(Strasbourg, od 15. do 18. travnja 2019.)

I. UVOD

Izvjestiteljica Angelika MLINAR (ALDE, AT) predstavila je u ime Odbora za industriju, istraživanje i energetiku izvješće o Prijedlogu uredbe. Izvješće je sadržavalo jedan amandman (amandman 206) na Prijedlog. Nisu podneseni drugi amandmani.

II. GLASOVANJE

Glasovanjem na plenarnoj sjednici 17. travnja 2019. usvojen je amandman 206 na Prijedlog uredbe.

Tako izmijenjeni Prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju koje se nalazi u zakonodavnoj rezoluciji Parlamenta iz Priloga ovom dokumentu¹.

Dijelovi priloženog teksta koji nisu istaknuti sivom bojom načelno odgovaraju, uz manja odstupanja, zajedničkom razumijevanju postignutome 13. veljače 2019. na posljednjem trijalogu u okviru osmog parlamentarnog saziva (2014. – 2019.). Ta se odstupanja trebaju ispraviti prije nego što Vijeće donese svoje stajalište, nakon što se postigne dogovor o cijelom tekstu.

¹ Verzija stajališta Parlamenta u zakonodavnoj rezoluciji označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmanâ na Prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

Program Digitalna Europa za razdoblje 2021.–2027. *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Digitalna Europa za razdoblje 2021.–2027. (COM(2018) 0434 – C8-0256/2018 – 2018/0227(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2018)0434),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2., članak 172. i članak 173. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0256/2018),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 18. listopada 2018.¹,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 5. prosinca 2018.²,
 - uzimajući u obzir pismo svojeg predsjednika Konferenciji predsjednika odbora od 25. siječnja 2019. u kojem se iznosi pristup Parlamenta sektorskim programima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) nakon 2020.,
 - uzimajući u obzir pismo od 1. travnja 2019. koje je Vijeće uputilo Predsjedniku Europskog parlamenta u kojem se potvrđuje zajedničko razumijevanje postignuto između suzakonodavaca tijekom pregovora,
 - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i mišljenje Odbora za kulturu i obrazovanje te mišljenja Odbora za proračune, Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za promet i turizam, Odbora za pravna pitanja i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A8-0408/2018),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju³;

¹ SL C 62, 15.2.2019., str. 292.

² SL C 86, 7.3.2019., str. 272.

³ Ovo stajalište zamjenjuje amandmane usvojene na sjednici 13. prosinca 2018. (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0521).

2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 17. travnja 2019. radi donošenja Uredbe (EU) 2019/... Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Digitalna Europa za razdoblje 2021.–2027.

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 172. i članak 73. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

budući da:

- (1) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za program Digitalna Europa za razdoblje 2021.–2027. koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu [upućivanje je potrebno prikladno ažurirati u skladu s novim međuinstitucijskim sporazumom: točke 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o

¹ SL C 62, 15.2.2019., str. 292.

² SL C 86, 7.3.2019., 272.,

³ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. **Tekst koji nije dogovoren u okviru međuinstitucijskih pregovora istaknut je u sivoj boji.**

dobrom financijskom upravljanju^{1]}, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

- (2) Uredba (EU, Euratom) 2018/**1046** Europskog parlamenta i Vijeća (dalje u tekstu „Financijska uredba”) primjenjuje se na ovaj Program. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim i pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, javnoj nabavi, neizravnom izvršenju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.
- (3) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća², Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95³, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁴ i Uredbom (EU) 2017/1939⁵, financijski interesi Unije trebaju se štiti razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti, uključujući prijevare, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te u Uredbi (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneni progon za prijave i druga kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi

¹ *Upućivanje treba ažurirati:* SL C 373, 20.12.2013., str. 1. *Sporazum je dostupan na:* [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013Q1220(01)&from=EN)

² SL L 248, 18.9.2013., str. 1–22. Uredba je dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0883&rid=1>

³ SL L 312, 23.12.1995., str. 1–4. Uredba je dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995R2988&rid=1>

⁴ SL L 292, 15.11.1996., str. 2–5. Uredba je dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996R2185&rid=1>

⁵ SL L 283, 31.10.2017., str. 1–71. Uredba je dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1939&rid=1>

(EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu (ERS) nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava.

- (4) U skladu s {*upućivanje treba na odgovarajući način ažurirati u skladu s novom odlukom o prekomorskim zemljama i područjima*: člankom 88. Odluke Vijeća / /EU²} osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima (PZP-ovi) trebali bi ispunjavati uvjete za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani. ***Komisija bi trebala pratiti i redovito ocjenjivati njihovo stvarno sudjelovanje u Programu.***
- (5) U skladu sa staccima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.³ potrebno je ocijeniti Program na temelju informacija prikupljenih putem posebnih zahtjeva za izvješćivanje, ***koji su povezani s postojećim potrebama i u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁴***, izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativna opterećenja, osobito za države članice, ***i uzimajući u obzir postojeće okvire za mjerenje i referentna mjerila u području digitalne tehnologije.*** Ti zahtjevi mogu, ako je to primjenjivo, sadržavati ***kvantitativne i kvalitativne*** mjerljive pokazatelje kao temelj za procjenu učinka Programa na terenu.
- (5a) ***Programom bi se trebali zajamčiti potpuna transparentnost i odgovornost nad inovativnim financijskim instrumentima i mehanizmima kojima je obuhvaćen proračun***

¹ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

² Odluka Vijeća / /EU.

³ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.; SL L 123, 12.5.2016., str. 1–14.

⁴ ***Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.)***

Unije, osobito u pogledu njihova doprinosa, kako u pogledu početnih očekivanja tako i u pogledu konačnih postignuća u ostvarenju ciljeva Unije.

(6) Na sastanku na vrhu u Tallinnu o digitalnoj budućnosti¹ održanom u rujnu 2017. i u zaključcima Europskog vijeća² od 19. listopada 2017. istaknuta je potreba da Europa ulaže u **■ svoja gospodarstva** i nastoji riješiti problem nedostatka vještina kako bi se održala i poboljšala njezina konkurentnost **i inovativnost**, kvaliteta života njezinih građana i društvena struktura. Europsko vijeće zaključilo je da digitalna transformacija nudi neizmjerne mogućnosti za inovacije, rast i radna mjesta te da će pridonijeti našoj konkurentnosti na svjetskoj razini i potaknuti kreativnu i kulturnu raznolikost. Za iskorištavanje tih mogućnosti trebamo se zajednički suočiti s **■ izazovima** digitalne transformacije te preispitati politike na koje digitalna transformacija utječe.

(6a) *Dobra provedba Instrumenta za povezivanje Europe, inicijative Wifi4EU i Europskog zakonika o elektroničkim komunikacijama doprinijet će izgradnji snažnog europskog digitalnog gospodarstva i društva.*

(7) Europsko vijeće konkretno je zaključilo da bi Unija trebala hitno razmotriti nove trendove: to podrazumijeva pitanja kao što je umjetna inteligencija **■**, pri čemu je istodobno potrebno osigurati visoku razinu zaštite podataka **u punom skladu s Uredbom (EU) 2016/679, digitalna prava, temeljna prava i etičke standarde**. Europsko vijeće pozvalo je Komisiju da do početka 2018. predloži europski pristup umjetnoj inteligenciji te joj je uputilo poziv da predloži potrebne inicijative za jačanje okvirnih uvjeta kako bi se EU-u omogućilo da radikalnim inovacijama utemeljenima na riziku istraži nova tržišta i da ponovno potvrdi vodeću ulogu svoje industrije.

(7c) *Europa mora odlučno ulagati u svoju budućnost izgradnjom strateških digitalnih kapaciteta kako bi imala koristi od digitalne revolucije. U tu se svrhu na razini EU-a mora zajamčiti znatan proračun (od najmanje 9,2 milijarde EUR), koji mora biti nadopunjen znatnim ulaganjima na nacionalnoj i regionalnoj razini, osobito uz sustavnu i komplementarnu primjenu strukturnih i kohezijskih fondova.*

¹ <https://www.eu2017.ee/news/insights/conclusions-after-tallinn-digital-summit>

² <https://www.consilium.europa.eu/media/21612/19-euco-final-conclusions-hr.pdf>

- (8) U komunikaciji Komisije „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.”¹ među opcijama za budući financijski okvir naveden je program za digitalnu transformaciju Europe koji bi omogućio „veliki napredak prema pametnom rastu u područjima kao što su visokokvalitetna podatkovna infrastruktura, povezivost i kibersigurnost”. Njime bi se nastojalo Europi osigurati vodeći položaj u području superračunalstva, interneta sljedeće generacije, umjetne inteligencije, robotike i velikih podataka. Ojačao bi se konkurentni položaj europske industrije i europskih poduzeća u digitaliziranom gospodarstvu te bi se znatno pridonijelo **premošćivanju i rješavanju problema nedostatka digitalnih vještina diljem Unije kako bi europski građani imali potrebne vještine i znanje za suočavanje s digitalnom transformacijom.**
- (9) U komunikaciji „Stvaranje zajedničkog europskog podatkovnog prostora”² razmatra se nova mjera koju je potrebno poduzeti kao ključni korak za stvaranje zajedničkog podatkovnog prostora u EU-u, odnosno neometanog digitalnog područja s kapacitetom dovoljnim da se **omoguće razvoj i inovativnost** novih proizvoda i usluga utemeljenih na podacima.
- (10) Opći cilj Programa trebao bi biti podupiranje digitalne transformacije industrije i poticanje boljeg iskorištavanja industrijskog potencijala politika u području inovacija, istraživanja i tehnološkog razvoja u korist poduzeća i građana diljem Unije, **uključujući i najudaljenije regije te regije u gospodarski nepovoljnijem položaju**. Okosnicu programa trebali bi činiti sljedećih pet posebnih ciljeva koji odražavaju ključna područja politika: računalstvo visokih performansi **█**, umjetna inteligencija, **kibersigurnost**, napredne digitalne vještine i uvođenje, najbolja uporaba digitalnih kapaciteta i interoperabilnost. Programom bi se u svim tim područjima trebalo nastojati bolje uskladiti politike na razini Unije, država članica i regija te objediniti privatne i industrijske resurse kako bi se povećala ulaganja i razvile jače sinergije. **Nadalje, Programom bi se trebale ojačati konkurentnost Unije i otpornost njezina gospodarstva.**
- (10a) **Pet posebnih ciljeva međusobno se razlikuju, ali su i međuovisni. Primjerice, umjetnoj inteligenciji potrebna je kibersigurnost kako bi se zajamčila njezina pouzdanost, kapaciteti računalstva visokih performansi bit će ključni za potporu učenju u kontekstu**

¹ COM(2018) 98 final.

² COM (2018) 125 final.

umjetne inteligencije, a sva tri kapaciteta zahtijevaju napredne digitalne vještine. Iako pojedinačne aktivnosti u okviru ovog programa mogu biti povezane s jednim posebnim ciljem, ciljevi se ne bi trebali promatrati odvojeno, već kao središnji dio usklađenog paketa.

- (10b) *Važno je podupirati MSP-ove koji u svojim proizvodnim postupcima žele iskoristiti potencijal digitalne transformacije. Time će se MSP-ovima omogućiti da pruže doprinos rastu europskog gospodarstva učinkovitom uporabom resursa.*
- (11) Središnju ulogu u provedbi Programa trebali bi imati **europski** digitalnoinovacijski centri, koji bi trebali poticati šire uvođenje naprednih digitalnih tehnologija u industriji, **osobito u malim i srednjim poduzećima (MSP) i subjektima koji zapošljavaju do 3 000 ljudi, a koji nisu mala i srednja poduzeća (poduzeća srednje tržišne kapitalizacije), te u** javnim organizacijama i akademskim ustanovama. **Radi pojašnjavanja razlike između digitalnoinovacijskih centara koji zadovoljavaju kriterije prihvatljivosti u okviru ovog Programa i digitalnoinovacijskih centara ustanovljenih slijedom komunikacije „Digitalizacija europske industrije” (COM(2016) 180 final), a koji se financiraju iz drugih izvora, digitalnoinovacijski centri koji se financiraju u okviru ovog Programa trebali bi se zvati europski digitalnoinovacijski centri. Europski digitalnoinovacijski centri trebali bi raditi zajedno u okviru decentralizirane mreže. Oni** služe kao pristupna točka najnovijim digitalnim kapacitetima, uključujući računalstvo visokih performansi, umjetnu inteligenciju i kibersigurnost, te ostalim postojećim inovativnim tehnologijama, kao što su ključne razvojne tehnologije, koje su dostupne i u tzv. laboratorijima digitalne fabrikacije (engl. „fablabs”) ili laboratorijima za urbane inovacije (engl. „citylabs”). Djelovat će kao jedinstvene točke za pristup ispitanim i potvrđenim tehnologijama te će promicati otvorene inovacije. Pružat će i potporu u području naprednih digitalnih vještina **(npr. koordinacijom s pružateljima usluga obrazovanja za osiguravanje kratkoročnih osposobljavanja za radnike i stažiranja za studente).** Mreža **europskih digitalnoinovacijskih centara trebala bi osigurati široku geografsku pokrivenost diljem Europe¹ i pridonijeti** sudjelovanju najudaljenijih regija na jedinstvenom digitalnom tržištu.

¹ Kako je navedeno u Komunikaciji o digitalizaciji Europske unije (COM(2016) 180 final)

- (11a) *Tijekom prve godine Programa potrebno je uspostaviti početnu mrežu europskih digitalnoinovacijskih centara na temelju otvorenog i konkurentnog postupka subjekata koje su odredile države članice. U tom bi cilju države članice trebale moći predložiti kandidate u skladu sa svojim nacionalnim postupcima te administrativnim i institucionalnim strukturama, a Komisija bi prije odabira europskog digitalnoinovacijskog centra na području svake pojedine države članice trebala u najvećoj mjeri uzeti u obzir njihovo mišljenje. Države članice mogu, kao rezultat konkurentnog i otvorenog postupka, kao kandidate imenovati subjekte koji već funkcioniraju kao digitalnoinovacijski centri u kontekstu Inicijative za digitalizaciju europske industrije. Komisija u postupak odabira može uključiti neovisne vanjske stručnjake. Komisija i države članice trebale bi izbjegavati nepotrebno udvostručavanje nadležnosti i funkcija na nacionalnoj razini i na razini EU-a. Stoga bi trebalo pokazati odgovarajuću fleksibilnost pri određivanju centara i utvrđivanju njihovih aktivnosti i sastava. Kako bi se osigurala široka geografska pokrivenost u Europi, kao i ravnoteža pokrivenosti tehnologija ili sektora, mreža bi se mogla dodatno proširiti otvorenim i konkurentnim postupkom.*
- (11b) *Europski digitalnoinovacijski centri trebali bi razviti odgovarajuće sinergije s digitalnoinovacijskim centrima koji se financiraju iz programa Obzor Europa ili drugih programa za istraživanje i inovacije, s Europskim institutom za inovacije i tehnologiju, posebno institutom EIT Digital te s uspostavljenim mrežama kao što su Europska poduzetnička mreža ili centri InvestEU.*
- (11c) *Europski digitalnoinovacijski centri trebali bi služiti kao posrednici za povezivanje, s jedne strane, industrije, poduzeća i uprava kojima su potrebna nova tehnološka rješenja i, s druge strane, poduzeća, naročito novoosnovanih poduzeća i MSP-ova, koji posjeduju rješenja spremna za uvođenje na tržište.*
- (11d) *Kao europski digitalnoinovacijski centar mogao bi biti odabran konzorcij pravnih subjekata, u skladu s odredbom iz članka 197. stavka 2. točke (c) Financijske uredbe kojom se subjektima koji nemaju pravnu osobnost u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom omogućuje sudjelovanje u pozivima za podnošenje prijedloga ako su njihovi predstavnici ovlašteni za preuzimanje pravnih obveza u ime subjekata te ako subjekti nude jamstva za zaštitu financijskih interesa Unije na razini koja je jednakovrijedna onoj koju nude pravne osobe.*

- (11e) *Europskim digitalnoinovacijskim centrima trebalo bi dopustiti da primaju doprinose iz država članica, trećih zemalja sudionica ili od njihovih javnih tijela, doprinose međunarodnih tijela ili institucija, doprinose iz privatnog sektora, posebno od članova, dionika ili partnera europskih digitalnoinovacijskih centara, prihode koje su europski digitalnoinovacijski centri ostvarili zahvaljujući vlastitim sredstvima ili aktivnostima, legate, donacije i doprinose pojedinaca ili financijsku potporu uključujući onu u obliku bespovratnih sredstava iz ovog Programa ili drugih programa Unije.*
- (12) Program bi trebalo provoditi s pomoću projekata kojima se jačaju ključni digitalni kapaciteti i potiče njihova šira uporaba. To bi trebalo uključivati sufinanciranje država članica i, prema potrebi, privatnog sektora. **Stopu sufinanciranja trebalo bi odrediti u programu rada. Financiranje prihvatljivih troškova sredstvima Unije u iznosu od 100 % moguće je samo u iznimnim slučajevima.** Za to bi osobito bilo potrebno dostići kritičnu masu u javnoj nabavi kako bi se dobila bolja vrijednost za novac te zajamčilo da dobavljači u Europi zadrže vodeći položaj u području tehnološkog napretka.
- (13) Ciljevi politike ovog Programa provodit će se i putem financijskih instrumenata i proračunskih jamstava u okviru fonda InvestEU.
- (14) Djelovanja Programa trebalo bi iskoristiti za **dodatno poboljšanje digitalnih kapaciteta Unije kao i za** uklanjanje tržišnih nedostataka ili neoptimalnih ulaganja na proporcionalan način, njima se ne bi smjelo duplicirati ili istisnuti privatna sredstva te bi trebala imati jasnu europsku dodanu vrijednost.
- (15) Kako bi se postigla najveća moguća fleksibilnost tijekom trajanja programa i razvila sinergija između njegovih sastavnica, svaki posebni cilj može se provoditi putem svih instrumenata dostupnih na temelju Financijske uredbe. Predviđeni provedbeni mehanizmi su izravno upravljanje i neizravno upravljanje kada je potrebno kombinirati sredstva Unije s drugim izvorima financiranja ili kada je za izvršavanje potrebno osnovati zajednički upravljane strukture. **Osim toga, osobito radi odgovora na nove razvoje događaja i potrebe, npr. nove tehnologije, Komisija može u okviru godišnjeg proračunskog postupka i u skladu s Financijskom uredbom predložiti odstupanje od okvirnih iznosa utvrđenih u ovoj Uredbi.**
- (15a) **Kako bi se osigurala učinkovita raspodjela sredstava iz općeg proračuna Unije, potrebno je osigurati europsku dodanu vrijednost svih mjera i aktivnosti koje se provode u okviru**

Programa te njihovu komplementarnost s aktivnostima država članica, a dosljednost, komplementarnost i sinergije trebalo bi tražiti s programima financiranja kojima se podupiru međusobno usko povezana područja politike. Za mjere kojima se upravlja izravno ili neizravno u relevantnim programima rada predviđen je alat kojim se osigurava dosljednost, ali trebalo bi ustanoviti suradnju između Komisije i relevantnih tijela država članica kako bi se isto tako osigurale dosljednost i komplementarnosti između fondova kojima se upravlja izravno ili neizravno i fondova iz područja podijeljenog upravljanja.

- (16) Računalstvo visokih performansi i povezane sposobnosti obrade podataka u Uniji trebali bi omogućiti širu uporabu računalstva visokih performansi u industriji i općenito u područjima od javnog interesa kako bi se iskoristile jedinstvene mogućnosti koje superračunala donose društvu u pogledu zdravlja, okoliša i sigurnosti te konkurentnosti industrije, osobito malih i srednjih poduzeća. *Nabavom vrhunskih superračunala osigurat će se sustav opskrbe Unije i pomoći u uvođenju usluga za simulaciju, vizualizaciju i izradu prototipa te istodobno zajamčiti sustav računalstva visokih performansi (HPC) u skladu s vrijednostima i načelima Unije.*
- (17) Intervenciju unije u tom području podržali su Vijeće¹ i Europski parlament². Osim toga, 2017. i 2018. *devetnaest* država članica potpisalo je Deklaraciju EuroHPC³, međuvladin sporazum kojim se potpisnice sporazuma obvezuju surađivati s Komisijom na izgradnji i uvođenju najnovijeg računalstva visokih performansi i podatkovne infrastrukture u Europi koji bi bili dostupni znanstvenim zajednicama, javnosti i privatnim partnerima diljem Unije.
- (18) Zajedničko poduzeće smatra se najprikladnijim mehanizmom provedbe za posebni cilj računalstva visokih performansi, osobito za koordinaciju strategije na nacionalnoj razini i na razini Unije te ulaganja u infrastrukturu računalstva visokih performansi i u istraživanja i razvoj, za objedinjavanje sredstava iz javnih i privatnih fondova te za zaštitu ekonomskih

1

2

3

i strateških interesa Unije¹. Osim toga, centri za kompetencije u području računalstva visokih performansi u državama članicama *kako su definirani u članku 2. stavku 4. Uredbe vijeća (EU) 2018/1488*, pružat će usluge računalstva visokih performansi *u industriji, uključujući MSP-ove i novoosnovana poduzeća, akademskoj zajednici i javnim upravama.*

- (19) Razvoj kapaciteta povezanih s umjetnom inteligencijom ključni je pokretač digitalne transformacije industrije, *usluga* i javnog sektora. Sve više autonomnih robota primjenjuje se u tvornicama, dubokom moru, domovima, gradovima i bolnicama. Komercijalne platforme za umjetnu inteligenciju prešle su iz faze testiranja na stvarnu primjenu u zdravstvu i okolišu; svi veći proizvođači automobila razvijaju autonomna vozila, a tehnike strojnog učenja osnova su svih glavnih web-platformi i aplikacija utemeljenih na velikim podacima. *Za Europu je ključno da udruži snage na svim razinama kako bi bila konkurentna u međunarodnim okvirima. Države članice uzele su to u obzir konkretnim obvezivanjem na suradnju u okviru koordiniranog akcijskog plana.*
- (19a) *Knjižnice algoritama mogu pokriti velike skupove algoritama uključujući jednostavna rješenja poput algoritama za razvrstavanje, algoritama neuronske mreže ili algoritama planiranja ili zaključivanja, ili detaljnije razrađena rješenja poput algoritama za prepoznavanje govora, algoritama za navigaciju ugrađenih u autonomne uređaje poput dronova ili u autonomna vozila, algoritama umjetne inteligencije ugrađenih u robote koji im omogućuju interakciju s okolinom i prilagođavanje toj okolini. Knjižnice algoritama trebale bi biti lako pristupačne svima na pravednoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi.*
- (19b) *Europski parlament u svojoj je Rezoluciji o digitalizaciji europske industrije od 1. lipnja 2017. istaknuo utjecaj jezičnih prepreka na industriju i njezinu digitalizaciju. U tom je kontekstu ključno razvijati jezične tehnologije velikih razmjera koje se temelje na umjetnoj inteligenciji, kao što su automatsko prevođenje, prepoznavanje govora, analitika teksta du okviru velikih podataka te dijaloški sustavi i sustavi odgovaranja na*

¹ Procjena učinka uz „Prijedlog uredbe Vijeća o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za računalstvo visokih performansi” (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>)

pitanja radi očuvanja jezične raznolikosti, jamčenja uključivosti i omogućivanja komunikacije između ljudi i komunikacije između ljudi i strojeva.

- (19c) *Proizvodi i usluge koji se temelje na umjetnoj inteligenciji trebali bi biti jednostavni za korištenje, automatski pravno usklađeni i pružati potrošačima veći izbor i više informacija, osobito o kvaliteti proizvoda i usluga.*
- (20) Dostupnost skupova podataka velikih razmjera te objekata za testiranje i eksperimentiranje ključna je za razvoj umjetne inteligencije, **uključujući jezične tehnologije.**
- (21) U svojoj Rezoluciji od 1. lipnja 2017. o digitalizaciji europske industrije¹ Europski parlament naglasio je važnost zajedničkog pristupa kibersigurnosti u Europi, prepoznao potrebu za jačanjem svijesti i istaknuo kiberotpornost kao ključnu odgovornost poslovnih čelnika i nacionalnih i europskih kreatora politike industrijske sigurnosti **kao i važnost primjene integrirane i zadane sigurnosti i privatnosti.**
- (22) Problemi povezani s kibersigurnosti **prisutni** su u cijeloj Uniji te ih **se ne može** rješavati samo **na nacionalnoj razini.** Potrebno je ojačati europske kapacitete u području kibersigurnosti kako bi se osigurali kapaciteti potrebni za zaštitu **građana, javnih uprava** i poduzeća od kiberprijetnji. Osim toga, potrebno je zaštititi potrošače pri uporabi povezanih proizvoda koji se mogu hakirati i čija sigurnost može biti ugrožena. To bi trebalo postići u suradnji s državama članicama i privatnim sektorom putem razvoja i osiguravanja koordinacije između projekata kojima je svrha ojačati europske kapacitete u području kibersigurnosti i šireg uvođenja najnovijih kibersigurnosnih rješenja u svim područjima gospodarstva te objedinjavanjem kompetencija u tom području kako bi se osigurala kritična masa i izvrsnost.
- (23) U rujnu 2017. Komisija je predložila paket inicijativa² kojima se uspostavlja sveobuhvatni pristup Unije kibersigurnosti radi jačanja sposobnosti odgovaranja na kibernetičke i kibernetičke prijetnje u Europi te jačanja tehnoloških i industrijskih kapaciteta u tom području. **To uključuje Uredbu o Agenciji EU-a za kibersigurnost (ENISA) i kibersigurnosnoj**

¹ Dokument s referentnom oznakom A8-0183/2017, dostupan na: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0240+0+DOC+XML+V0//HR>

² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>

certifikaciji u području informacijske i komunikacijske tehnologije („Akt o kibersigurnosti”).

- (24) Povjerenje je preduvjet za funkcioniranje jedinstvenog digitalnog tržišta. Tehnologije kibersigurnosti kao što su digitalni identiteti, kriptografija ili otkrivanje neovlaštenog ulaska te njihova primjena u područjima kao što su financije, industrija 4.0, energetika, prijevoz, zdravstvena skrb ili e-uprava ključne su za osiguravanje zaštite i pouzdanosti mrežnih aktivnosti i transakcija za građane, javne uprave i poduzeća.
- (25) Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 19. listopada 2017. naglasilo da su za uspješnu izgradnju digitalne Europe potrebna osobito tržišta rada i sustavi osposobljavanja i obrazovanja u Uniji koji su prilagođeni digitalnom dobu te ulaganja u digitalne vještine kako bi se svim Europljanima pružile mogućnosti i načini za djelovanje.
- (26) Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 14. prosinca 2017. pozvalo države članice, Vijeće i Komisiju da nastave raditi na temama sastanka na vrhu o socijalnim pitanjima održanog u Göteborgu u studenome 2017. uključujući europski stup socijalnih prava, obrazovanje i osposobljavanje te provedbu novog europskog programa vještina. Europsko vijeće zatražilo je od Komisije, Vijeća i država članica da razmotre moguće mjere koje se odnose na izazove u pogledu vještina povezanih s digitalizacijom, kibersigurnosti, medijskom pismenosti i umjetnom inteligencijom te na potrebu za uključivim pristupom obrazovanju i osposobljavanju koji se temelji na cjeloživotnom učenju i usmjeren je na inovacije. Kao odgovor na to Komisija je 17. siječnja 2018. predstavila prvi paket mjera koje se odnose na pitanje ključnih kompetencija, digitalnih vještina¹ te zajedničkih vrijednosti i uključivog obrazovanja. U svibnju 2018. donesen je drugi paket mjera kao nastavak napora na izgradnji europskog prostora obrazovanja do 2025., kojim se također naglašava središnja uloga digitalnih vještina.
- (26a) Medijska pismenost znači razvoj ključnih kompetencija (znanja, vještina i stavova) kojima se građanima omogućuje da konkretno surađuju s medijima i drugim pružateljima informacija te da razviju kritičko razmišljanje i vještine cjeloživotnog učenja za socijalizaciju i aktivno građansko sudjelovanje;***

¹ U okviru tog paketa u Akcijskom planu za digitalno obrazovanje (COM(2018)22 final) utvrđuje se niz mjera za potporu državama članicama u razvoju digitalnih vještina i kompetencija u formalnom obrazovanju.

- (26b) *S obzirom na potrebu za holističkim pristupom Programom bi također trebalo obuhvatiti područja uključenosti, stjecanja kvalifikacija, osposobljavanja i specijalizacije, koja su uz napredne digitalne kompetencije presudna za stvaranje dodane vrijednosti u društvu znanja.*
- (27) U svojoj Rezoluciji od 1. lipnja 2017. o digitalizaciji europske industrije¹ Europski parlament naveo je da su obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje temelj socijalne kohezije u digitalnom društvu. *Nadalje, zahtijevao je da se rodna perspektiva uvrsti u sve digitalne inicijative, naglašavajući potrebu za rješavanjem problema u pogledu rodnog jaza u sektoru IKT-a jer je to ključno za dugoročan rast i blagostanje Europe;*
- (28) Napredne digitalne tehnologije koje podržava ovaj Program, kao što su računalstvo visokih performansi, kibersigurnost i umjetna inteligencija sada su dovoljno zrele da iz istraživačkog sektora prijeđu u širu uporabu u Uniji te da se njihova provedba i razvoj odvija na razini Unije. Ne samo uvođenje tih tehnologija već i razvoj vještina zahtijeva odgovor na razini Unije. Potrebno je dodatno razviti, povećati i učiniti pristupačnijima mogućnosti osposobljavanja u području naprednih digitalnih vještina *diljem Unije, uključujući kompetencije u području zaštite podataka*. U protivnom bi moglo doći do prepreka nesmetanom uvođenju naprednih digitalnih tehnologija, što bi moglo imati negativne posljedice za opću konkurentnost Unijina gospodarstva. Djelovanja koja se podupiru ovim programom dopunjavaju ona koja se podupiru ESF-om, EFRR-om i *programima ERASMUS+ i Obzor Europa. Usmjerena su na radnu snagu, u privatnom i javnom sektoru, osobito stručnjake u području tehnologija IKT-a i druge stručnjake povezane s tim područjem te studente. Te kategorije uključuju polaznike i predavače. Pod radnom snagom podrazumijeva se ekonomski aktivno stanovništvo, a tim se pojmom obuhvaćaju i zaposleni (zaposlene i samozaposlene osobe) i nezaposleni.*
- (29) Modernizacija javnih uprava i usluga s pomoću digitalizacije ključna je za smanjenje administrativnog opterećenja za █ građane █, a to se može postići bržom, praktičnijom i povoljnijom interakcijom s javnim tijelima te pružanjem učinkovitijih, *transparentnijih* i kvalitetnijih usluga građanima i poduzećima, *istodobno povećavajući učinkovitost javne*

¹ Dokument s referentnom oznakom A8-0183/2017, dostupan na: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0240+0+DOC+XML+V0//HR>

potrošnje. Budući da brojne usluge od javnog interesa već imaju europsku dimenziju, podupiranjem njihove provedbe i uvođenja na razini Unije zajamčilo bi se da građani i poduzeća *moгу ostvariti* korist od pristupa visokokvalitetnim *višejezičnim* digitalnim uslugama diljem Europe. *Osim toga, očekuje se da će se potporom Unije u tom području potaknuti ponovna uporaba informacija javnog sektora.*

- (29a) *Digitalizacija može svima olakšati i poboljšati pristupačnost bez prepreka, što podrazumijeva i starije osobe, osobe sa smanjenom pokretljivošću ili s invaliditetom i one u udaljenim ili ruralnim područjima.*
- 30) Digitalna transformacija u područjima od javnog interesa, kao što su zdravstvena skrb¹, mobilnost, pravosuđe, praćenje Zemlje/okoliša, *sigurnost, smanjenje emisija ugljika, energetska infrastruktura*, obrazovanje i *osposobljavanje te* kultura, zahtijeva nastavak i proširenje infrastrukture digitalnih usluga, koja omogućuje sigurnu prekograničnu razmjenu podataka i potiče razvoj na nacionalnoj razini. Njihova koordinacija u skladu s ovom Uredbom omogućuje najbolji potencijal za iskorištavanje sinergija.
- (30a) *Uvođenje potrebnih digitalnih tehnologija, posebno onih u okviru posebnih ciljeva koji se odnose na računalstvo visokih performansi, umjetnu inteligenciju i kibersigurnost te povjerenje, ključno je da bi se imalo koristi od digitalne transformacije, a mogle bi ga nadopunjavati druge vodeće najnaprednije tehnologije i tehnologije budućnosti kao što su decentralizirano vođenje evidencija (npr. lanac blokova).*
- (30b) *Digitalnim tehnologijama bi se europskim građanima trebao omogućiti pristup njihovim osobnim podacima, kao i sigurno korištenje i upravljanje njima i preko granica, bez obzira na to gdje se građani ili podaci nalaze.*
- (31) U deklaraciji iz Tallinna od 6. listopada 2017. Vijeće EU-a zaključilo je da se zbog digitalnog napretka naša društva i gospodarstva mijenjaju iz temelja, dovodeći pritom u pitanje učinkovitost prethodno razvijenih politika u brojnim područjima te ulogu i funkciju javne uprave općenito. Naša je dužnost predvidjeti s time povezane izazove i upravljati njima kako bismo zadovoljili potrebe građana i poduzeća te ispunili njihova očekivanja.

¹ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/HR/COM-2018-233-F1-HR-MAIN-PART-1.PDF>

- (32) Modernizacija europskih javnih uprava jedan je od ključnih prioriteta za uspješnu provedbu strategije jedinstvenog digitalnog tržišta. U evaluaciji te strategije sredinom provedbenog razdoblja naglašena je potreba za jačanjem transformacije javnih uprava i za osiguravanjem jednostavnog, pouzdanog i nesmetanog pristupa javnim uslugama za građane.
- (33) Godišnji pregled rasta koji je Komisija objavila 2017.¹ pokazuje da kvaliteta europskih javnih uprava izravno utječe na gospodarsko okruženje te da je stoga od ključne važnosti za poticanje produktivnosti, konkurentnosti, ekonomske suradnje, **održivog** rasta, zapošljavanja **i visokokvalitetnih radnih mjesta**. Konkretno, učinkovita i transparentna javna uprava te djelotvorni pravosudni sustavi neophodni su za podupiranje gospodarskog rasta i pružanje visokokvalitetnih usluga poduzećima i građanima.
- (34) Interoperabilnost europskih javnih usluga odnosi se na upravu na svim razinama: na razini Unije, na nacionalnoj, na regionalnoj i na lokalnoj razini. Osim što uklanja prepreke funkcioniranju jedinstvenog tržišta, interoperabilnost olakšava **prekograničnu suradnju, promicanje europskih standarda**, uspješnu provedbu politika i nudi veliki potencijal za izbjegavanje prekograničnih elektroničkih prepreka te osigurava nastanak novih zajedničkih javnih usluga na razini Unije odnosno usklađivanje takvih usluga u razvoju. Kako bi se uklonila rascjepkanost europskih usluga te podržale temeljne slobode i operativno međusobno priznavanje u EU-u, potrebno je promicati holistički, međusektorski i prekogranični pristup interoperabilnosti na način koji jamči najveću moguću učinkovitost i agilnost u odnosu na krajnje korisnike. To znači da interoperabilnost treba razumjeti u širem smislu, uzimajući u obzir čitav niz aspekata, od tehničkih do pravnih, te obuhvaćajući elemente politike u tom području. U skladu s tim raspon aktivnosti trebao bi nadilaziti uobičajeni životni ciklus rješenja te uključivati sve elemente intervencija kojima bi se podržali svi potrebni okvirni uvjeti za održivu interoperabilnost u širem smislu. **Programom bi se također trebalo olakšati uzajamno obogaćivanje između različitih nacionalnih inicijativa, što dovodi do razvoja digitalnog društva.**

¹ COM(2016)725 final.

- (34a) ***Programom se stoga trebaju poticati rješenja otvorenog koda kako bi se omogućila ponovna uporaba, povećanje povjerenja i sigurna transparentnost. To će imati pozitivan učinak na održivost financiranih projekata.***
- (35) Za posebne aktivnosti namijenjene provedbi okvira interoperabilnosti i interoperabilnosti razvijenih rješenja dodijeljena su sredstva u iznosu do 194 milijuna EUR.
- (36) U Rezoluciji Europskog parlamenta od 1. lipnja 2017. o digitalizaciji europske industrije¹ istaknuta je važnost oslobađanja dostatnog javnog i privatnog financiranja za digitalizaciju europske industrije.
- (37) U travnju 2016. Komisija je donijela inicijativu pod nazivom Digitalizacija europske industrije kako bi osigurala „da svaka industrija u Europi, neovisno o veličini, lokaciji i sektoru, može u potpunosti iskoristiti mogućnosti koje proizlaze iz digitalnih inovacija”. ***Ovo je od osobite važnosti za mala i srednja poduzeća u kulturnim i kreativnim sektorima.***
- (38) Europski gospodarski i socijalni odbor pozdravio je Komunikaciju o digitalizaciji europske industrije i smatra da je ta Komunikacija zajedno s popratnim dokumentima „prvi korak u velikom europskom programu rada koji će se provoditi u uskoj međusobnoj suradnji svih zainteresiranih javnih i privatnih strana”.²
- (39) Za postizanje predviđenih ciljeva možda će biti potrebno iskoristiti potencijal komplementarnih tehnologija u području umrežavanja i računalstva, kako je navedeno u Komunikaciji „Digitalizacija europske industrije”³, u kojoj je „dostupnost vrhunske infrastrukture umrežavanja i oblaka” prepoznata kao ***osnovna sastavnica*** digitalizacije industrije.
- (40) **Uredba (EU) 2016/679** pruža jedinstven skup pravila izravno primjenjivih u pravnim poredcima država članica, čime se ***jamči*** slobodan protok osobnih podataka među državama članicama EU-a i ***ojačava*** povjerenje i sigurnost pojedinaca, a to su dva nezaobilazna elementa za postizanje uistinu jedinstvenog digitalnog tržišta. Ako uključuju

1

2

3 COM (2016)180 final: Digitalizacija europske industrije – iskorištavanje svih prednosti jedinstvenog digitalnog tržišta.

obradu osobnih podataka, *sve* mjere poduzete u skladu s ovim Programom trebale bi podupirati primjenu *Uredbe (EU) 2016/679*, primjerice u području umjetne inteligencije i tehnologije ulančanih blokova. *Njima bi se trebala pružiti potpora razvoju digitalnih tehnologija koje su u skladu s obvezama „integrirane i zadane zaštite podataka”.*

- (41) Program bi trebalo provoditi uz potpuno poštovanje međunarodnog okvira i okvira EU-a za zaštitu i provedbu intelektualnog vlasništva. Učinkovita zaštita intelektualnog vlasništva ima ključnu ulogu u području inovacija te je stoga nužna za učinkovitu provedbu Programa.
- (42) Tijela koja provode Program trebala bi se pridržavati odredaba primjenljivih na institucije Unije i nacionalnog zakonodavstva u vezi s postupanjem s osjetljivim dokumentima, posebno s osjetljivim neklasificiranim podacima i klasificiranim podacima EU-a. *Zbog sigurnosnih razloga za posebni cilj br. 3 iz poziva za podnošenje prijedloga i poziva za podnošenje ponuda u okviru ovog Programa moglo bi biti nužno isključenje subjekata koje nadziru treće zemlje. U izuzetnim slučajevima takvo bi isključenje moglo biti nužno i za posebne ciljeve br. 1 i 2. Sigurnosni razlozi za takvo isključenje trebali bi biti razmjerni i opravdani uz upućivanje na rizike u koje bi vodila uključenost takvih subjekata.*
- (43) Odražavajući važnost rješavanja problema povezanih s klimatskim promjenama u skladu s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i UN-ovih ciljeva održivog razvoja, Program će pridonijeti općim klimatskim mjerama i dovesti do ostvarenja općeg cilja od 25 % proračunskih rashoda EU-a za potporu ciljevima u području klime¹. Odgovarajuće mjere *trebale bi* biti utvrđene tijekom pripreme i provedbe Programa te *preispitane* u kontekstu relevantnih evaluacija i postupaka preispitivanja.

- (45) *Potrebno je donijeti programe rada kako bi se ciljevi Programa ostvarili u skladu s prioritetima Unije i država članica, osiguravajući pritom dosljednost, transparentnost i kontinuitet zajedničkog djelovanja Unije i država članica.* Programe rada potrebno je u načelu donijeti ■ svake dvije godine, ili, ako je to opravdano zbog potreba povezanih s provedbom programa, *svake godine*. Oblike financiranja i načine provedbe u skladu s

¹ COM(2018)321 final, str. 1.

ovom Uredbom trebalo bi odabrati na temelju toga u kojoj je mjeri njima moguće postići posebne ciljeve djelovanja i ostvariti rezultate, uzimajući u obzir osobito troškove nadzora, administrativno opterećenje i očekivani rizik od nesukladnosti. To bi trebalo uključivati uzimanje u obzir korištenja paušalnih iznosa, fiksnih stopa i troškova po jedinici te financiranja koje nije povezano s troškovima kako je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.

(46) Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenama **priloga I. i II.** radi preispitivanja i/ili dopune pokazatelja. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(47) Ova Uredba poštuje temeljna prava i načela priznata u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, osobito ona navedena u člancima 8., 11., 16., 21., 35., 38. i 47. o zaštiti osobnih podataka, slobodi izražavanja i informiranja, slobodi poslovanja, zabrani diskriminacije, zdravstvenoj skrbi, zaštiti potrošača i pravu na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje. Države članice moraju primjenjivati ovu Uredbu u skladu s tim pravima i načelima.

(49) Horizontalna financijska pravila koja su donijeli Europski parlament i Vijeće u skladu s člankom 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima je osobito određen postupak za utvrđivanje i izvršavanje proračuna putem bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada i neizravnog izvršenja te su predviđene provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama jer je

poštovanje vladavine prava osnovni preduvjet za dobro financijsko upravljanje i učinkovito financiranje sredstvima EU-a.

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uspostavlja se program Digitalna Europa („Program”).

Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja koje osigurava Europska unija i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „operacije mješovitog financiranja” znači djelovanja financirana iz proračuna EU-a, među ostalim u okviru mehanizama za mješovito financiranje u skladu s člankom 2. stavkom 6. Financijske uredbe, u kojima se kombiniraju bespovratni oblici potpore i/ili financijski instrumenti iz proračuna EU-a i povratni oblici potpore iz razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija te komercijalnih financijskih institucija i ulagatelja.
- (b) „pravni subjekt” znači bilo koja fizička osoba ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i preuzimati obveze, ili subjekt bez pravne osobnosti u skladu s člankom 197. stavkom 2. točkom (c) Financijske uredbe;
- (c) „treća zemlja” znači zemlja koja nije članica Unije;
- (d) „pridružena zemlja” znači treća zemlja koja je stranka sporazuma s Unijom kojim se omogućuje njezino sudjelovanje u Programu u skladu s člankom [10].;
- (da)* „međunarodna organizacija europskog interesa” znači međunarodna organizacija čiju većinu čine države članice ili čije je sjedište u državi članici;

- (e) „**europski** digitalnoinovacijski centar” znači pravni subjekt **█** odabran **u skladu s člankom 16.** kako bi izvršavao zadaće u okviru Programa, osobito **izravnim pružanjem ili osiguravanjem** pristupa tehnološkom stručnom znanju i sredstvima za eksperimentiranje, kao što su oprema i softverski alati za omogućivanje digitalne transformacije industrije, **kao i posredovanjem u pristupu financiranju; Europski digitalnoinovacijski centri bit će otvoreni poduzećima svih veličina i oblika, posebno MSP-ovima, poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, rastućim poduzećima i javnim upravama diljem Unije;**
- (f) „napredne digitalne vještine” jesu vještine i **stručne** kompetencije **koje zahtijevaju znanje i iskustvo** potrebne za **razumijevanje**, osmišljavanje, razvoj, upravljanje, **ispitivanje**, uvođenje, **upotrebu** i održavanje tehnologija, **proizvoda i usluga koji** se podupiru ovom Uredbom **u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkama (a), (b), (c) i (e);**
- (fa) „**europsko partnerstvo**” znači **inicijativa kako je definirana u [unijeti upućivanje na Uredbu o okvirnom programu Obzor Europa];**
- (fb) „**mala i srednja poduzeća**” ili „**MSP-ovi**” znači **mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća kako su utvrđena u članku 2. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ;**
- (g) „**kibersigurnost**” znači **sve aktivnosti koje su nužne da bi se od kiberprijetnji zaštitilo mrežne i informacijske sustave, njihove korisnike i osobe na koje utječu;**
- (h) „**infrastruktura digitalnih usluga**” znači **infrastrukture kojima se omogućuje elektronička dostava umreženih usluga, obično putem interneta;**
- (i) „**pečat izvrsnosti**” znači **ovjerena oznaka kako je definirana u [umetnuti upućivanje na Uredbu o okvirnom programu Obzor Europa].**

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa sljedeći: podupirati **i ubrzati** digitalnu transformaciju europskoga gospodarstva, **industrije** i društva, usmjeriti njezine koristi prema europskim građanima, **javnoj upravi** i poduzećima **diljem Unije i unaprijediti konkurentnost Europe u globalnom digitalnom gospodarstvu istodobno doprinoseći premošćivanju digitalnog jaza diljem Unije i potičući stratešku samostalnost Unije. Za to je nužna sveobuhvatna,**

međusektorska i prekogranična potpora te snažniji doprinos Unije. Programom, koji se po potrebi provodi u bliskoj koordinaciji s drugim programima financiranja Unije, će se:

- (a) ojačati **i promicati** europski kapaciteti u ključnim područjima digitalne tehnologije putem sveobuhvatne primjene,
- (b) povećati njihovo širenje i prihvaćanje **u privatnom sektoru i** u područjima od javnog interesa, **promičući njihovu digitalnu transformaciju i pristup digitalnim tehnologijama.**

2. Program će imati pet **međusobno povezanih** posebnih ciljeva:

- (a) Posebni cilj br. 1: Računalstvo visokih performansi
- (b) Posebni cilj br. 2: Umjetna inteligencija
- (c) Posebni cilj br. 3: Kibersigurnost i povjerenje
- (d) Posebni cilj br. 4: Napredne digitalne vještine
- (e) Posebni cilj br. 5: Uvođenje, najbolja uporaba digitalnih kapaciteta i interoperabilnost

Članak 4.

Računalstvo visokih performansi

1. **Financijska intervencija** Unije u okviru posebnog cilja br. 1. **Računalstvom** visokih performansi nastoje se postići sljedeći operativni ciljevi:

- (a) uvođenje, koordinacija na razini Unije i rad integriranih, **na potražnju usmjerenih** visokokvalitetnih eksaskalarnih **superračunala** i podatkovne infrastrukture u Uniji **kojima se upravlja aplikacijama**, koji moraju biti **lako** dostupni **javnim i privatnim korisnicima, prije svega malim i srednjim poduzećima, bez obzira na to u kojoj se državi članici nalaze** te za potrebe istraživanja, **u skladu s {Uredbom Vijeća o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi};**
- (b) uvođenje tehnologije odmah spremne za uporabu / operativne tehnologije koja je rezultat istraživanja i inovacija radi izgradnje integriranog Unijina ekosustava računalstva visokih performansi, što obuhvaća **različite aspekte** znanstvenog i

industrijskog vrijednosnog lanca, uključujući hardver, softver, aplikacije, usluge, međupovezanost i digitalne vještine, **uz visoku razinu sigurnosti i zaštite podataka**;

- (c) uvođenje i rad post-eksaskalarne¹ infrastrukture, uključujući integraciju s tehnologijama kvantnog računalstva i **istraživačku infrastrukturu** za računalnu znanost; **poticanje razvoja, u okviru Unije, hardvera i softvera potrebnih za to uvođenje.**

2. Mjere u okviru tog posebnog cilja 1. prvenstveno se provode putem zajedničkog poduzeća koje je ustanovljeno Uredbom Vijeća (EU) 2018/1488 od 28. rujna 2018. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi¹.

Članak 5.

Umjetna inteligencija

1. Financijska intervencija Unije u okviru posebnog cilja br. 2. **Umjetnom inteligencijom** nastoji se postići **sljedeće operativne ciljeve**:

- (a) izgradnja i jačanje ključnih kapaciteta umjetne inteligencije **i znanja** u Uniji, uključujući podatkovne resurse **visoke kvalitete i odgovarajuće mehanizme razmjene** i biblioteke algoritama, **jamčeći istovremeno pristup koji je uključiv i usmjeren na čovjeka uz poštovanje europskih vrijednosti.**

U punom skladu sa zakonodavstvom o zaštiti podataka, rješenjima utemeljenima na umjetnoj inteligenciji i dostupnim podacima poštuje se načelo zadane privatnosti i sigurnosti.

- (b) osiguravanje pristupa tim kapacitetima za sva poduzeća, **posebno mala i srednja ili novoosnovana poduzeća, civilno društvo, neprofitne organizacije, istraživačke ustanove, sveučilišta i javne uprave kako bi se njihov doprinos europskom društvu i gospodarstvu maksimalno iskoristio;**
- (c) jačanje i umrežavanje **■** sredstava za testiranje umjetne inteligencije i eksperimentiranje s njom u državama članicama.

¹ **Uredba o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za računalstvo visokih performansi 10594/18. Bruxelles, 18. rujna 2018. (OR. en).**
<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10594-2018-INIT/hr/pdf>

(ca) s ciljem razvoja i osnaživanja komercijalne primjene i sustava proizvodnje, olakšavanje integracije tehnologija u vrijednosne lance, razvoj inovativnih poslovnih modela i skraćivanje vremena od inovacije do industrijalizacije; i poticanje prihvaćanja rješenja utemeljenih na umjetnoj inteligenciji u područjima od javnog interesa i u društvu.

1b. Komisija, u skladu s mjerodavnim europskim i međunarodnim pravom, uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima i uzimajući u obzir, između ostalog, preporuke skupine stručnjaka na visokoj razini o umjetnoj inteligenciji navodi uvjete povezane s etičkim pitanjima u programima rada u okviru posebnog cilja br. 2. Pozivi na podnošenje ponuda za dodjelu bespovratnih sredstava ili sporazumi o bespovratnim sredstvima obuhvaćaju relevantne uvjete kako su navedeni u programima rada.

Prema potrebi Komisija provodi etičke provjere. Financiranje mjera koje nisu u skladu s uvjetima povezanim s etičkim pitanjima može se suspendirati, ukinuti ili smanjiti u bilo kojem trenutku u skladu s Financijskom uredbom.

1c. Mjere u okviru ovog posebnog cilja uglavnom se provode izravnim upravljanjem.

Etički i pravni zahtjevi iz ovog članka primjenjuju se na sva djelovanja iz posebnog cilja br. 2, neovisno o načinu provedbe.

Članak 6.

Kibersigurnost i povjerenje

1. **Financijska intervencija** Unije u okviru posebnog cilja br. 3. **Kibersigurnošću i povjerenjem** nastoje se postići sljedeći operativni ciljevi:

- (a) pružanje potpore, zajedno s državama članicama, **povećanju i** javnoj nabavi napredne opreme, alata i podatkovne infrastrukture za kibersigurnost **radi postizanja opće visoke razine kibersigurnosti na europskoj razini** potpuno u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti podataka **i temeljnim pravima te radi osiguranja strateške autonomije EU-a;**
- (b) potpora **povećanju i** najboljoj uporabi europskog znanja, kapaciteta i vještina povezanih s kibersigurnošću **i dijeljenje i uključivanje najboljih praksi;**

- (c) osiguravanje širokog uvođenja najnovijih rješenja za kibersigurnost u cijelom gospodarstvu, **pridajući posebnu pozornost javnim uslugama i ključnim gospodarskim subjektima poput MSP-ova;**
- (d) jačanje kapaciteta država članica i privatnog sektora kako bi im se pomoglo da se usklade s Direktivom (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije⁷⁹, **među ostalim putem mjera usmjerenih na razvoj kulture kibersigurnosti unutar organizacija;**
- (da) poboljšanje otpornosti na kibernapade kako bi se povećala razina osviještenosti o riziku i poznavanja temeljnih sigurnosnih procesa među korisnicima, posebno javnim službama, MSP-ovima i novoosnovanim poduzećima, kako bi se zajamčilo da društva imaju osnovne razine sigurnosti, kao što su šifriranje podataka s kraja na kraj te ažuriranje komunikacije i softvera i kako bi se potaknula primjena zadane i integrirane sigurnosti, znanja o sigurnosnim procesima te kiberhigijene.**

1a. Djelovanja u okviru posebnog cilja br. 3 „Kibersigurnost i povjerenje” provode se ponajprije putem Europskog centra za stručnost u području kibersigurnosti, industrije, tehnologije i istraživanja i Mreže za stručnost u području kibersigurnosti, u skladu s [Uredbom ... Europskog parlamenta i Vijeća¹].

Članak 7.

Napredne digitalne vještine

- 1. Financijska intervencija** Unije u okviru posebnog cilja br. 4. **Naprednim digitalnim vještinama** podupire se razvoj naprednih digitalnih vještina u područjima koja se podupiru ovim programom i time pridonosi povećanju kadrovske baze Unije, **smanjenju digitalnog jaza**, poticanju veće profesionalnosti **s uravnoteženom zastupljenošću spolova**, osobito u pogledu računalstva visokih performansi **i računalstva u oblaku**, analitike velikih podataka, kibersigurnosti, tehnologije decentraliziranog vođenja evidencije transakcija **(npr. tehnologije lanaca blokova), kvantne tehnologije**, robotike, umjetne inteligencije. **Kako bi se riješio problem neusklađenosti vještina i potaknula specijalizacija u području**

¹ **Uredba ... Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Europskog centra za stručnost u području kibersigurnosti, industrije, tehnologije i istraživanja i Mreže nacionalnih koordinacijskih centara.**

digitalnih tehnologija i aplikacija, financijskom intervencijom nastoje se postići sljedeći operativni ciljevi:

- (a) pružanje potpore osmišljavanju i izvedbi *visokokvalitetnog* dugotrajnog osposobljavanja i tečajeva, *uključujući kombinirano učenje*, za studente i radnu snagu;
 - (b) pružanje potpore osmišljavanju i izvedbi *visokokvalitetnog* kratkotrajnog osposobljavanja i tečajeva za radnu snagu, *posebno u malim i srednjim poduzećima i javnom sektoru*;
 - (c) pružanje potpore za *visokokvalitetno* osposobljavanje na radnom mjestu i *radnu praksu za studente, uključujući* pripravništvo, i radnu snagu, *posebno u malim i srednjim poduzećima i javnom sektoru*.
2. *Mjere u okviru tog posebnog cilja „Napredne digitalne vještine” provode se prvenstveno izravnim upravljanjem.*

Članak 8.

Uvođenje, najbolja uporaba digitalnih kapaciteta i interoperabilnost

1. *Financijska intervencija* Unije u okviru posebnog cilja br. 5. *Uvođenjem, najboljom uporabom digitalnih kapaciteta i interoperabilnošću postižu* se sljedeći operativni ciljevi *te istovremeno premošćuje digitalni jaz*:

- (a) *pružanje potpore javnom sektoru i područjima* od javnog interesa, kao što su zdravlje i skrb, obrazovanje, pravosuđe, *carina*, promet, *mobilitet*, energetika, okoliš, kulturni i kreativni sektori, *uključujući relevantna poduzeća osnovana u Uniji, kako bi se na učinkoviti način moglo* uvesti najnovije digitalne tehnologije, *kao što su* računalstvo visokih performansi, *umjetna inteligencija* i kibersigurnost te imati pristup njima;
- (b) uvođenje, rad i održavanje transeuropskih interoperabilnih *najnovijih* infrastruktura za digitalne usluge *diljem Unije* (uključujući povezane usluge) kao nadopuna nacionalnim i regionalnim aktivnostima;
- (ba) *podupiranje integracije i upotrebe transeuropskih infrastruktura digitalnih usluga i dogovorenih europskih digitalnih standarda u javnom sektoru i područjima od javnog interesa radi olakšavanja troškovno učinkovite provedbe i interoperabilnosti*;

- (c) olakšavanje razvoja, ažuriranja i uporabe rješenja i okvira od strane europskih javnih uprava, poduzeća i građana, uključujući **rješenja otvorenoga koda te** ponovnu uporabu interoperabilnih rješenja i okvira;
- (d) pružanje, **javnom sektoru i industriji Unije, prije svega malim i srednjim poduzećima, jednostavnog** pristupa testiranju i pokusnom izvođenju digitalnih tehnologija, **kao i povećanje njihove uporabe**, uključujući ■ prekograničnu uporabu;
- (e) podupiranje prihvaćanja **od strane javnog sektora i industrije Unije, a prije svega malih i srednjih ili novoosnovanih poduzeća**, naprednih digitalnih i povezanih tehnologija, uključujući osobito računalstvo visokih performansi, umjetnu inteligenciju, kibersigurnost, **druge vodeće najnaprednije tehnologije** i ■ tehnologije **budućnosti poput decentraliziranog vođenja evidencije (npr. lanac blokova)**;
- (f) podupiranje osmišljavanja, testiranja, provedbe, **održavanja** i uvođenja interoperabilnih digitalnih rješenja, **uključujući rješenja digitalne vlade**, za javne usluge na razini EU-a isporučene preko platforme s ponovno upotrebljivim rješenjima utemeljenima na podacima, poticanje inovacija i uspostava zajedničkih okvira kako bi se omogućio puni potencijal usluga javnih uprava za europske građane i poduzeća;
- (g) osiguravanje kontinuiranog kapaciteta na razini Unije **radi predvođenja u digitalnom razvoju i, osim toga**, za promatranje i analizu digitalnih trendova koji se brzo mijenjaju te prilagodbu njima, kao i dijeljenje i uključivanje najboljih praksi;
- (h) podupiranje suradnje usmjerene na postizanje europskog ekosustava za pouzdane **digitalne** infrastrukture **i one za dijeljenje podataka** s pomoću, **između ostalog**, usluga i aplikacija decentraliziranog vođenja evidencije, uključujući potporu za interoperabilnost i standardizaciju te poticanje uvođenja prekograničnih aplikacija EU-a na temelju integrirane sigurnosti i privatnosti, **poštujući pritom zakonodavstvo o zaštiti podataka i potrošača**;
- (i) nadogradnja i jačanje **europskih** digitalnoinovacijskih centara **i njihove mreže**.

2. Mjere u okviru ovog posebnog cilja provode se prvenstveno izravnim upravljanjem.

Članak 9.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje 2021.–2027. iznosi **8 192 391 000 EUR u cijenama iz 2018.** (9 194 000 000 EUR u tekućim cijenama).
2. Indikativna raspodjela navedenog iznosa jest sljedeća:
 - (a) do **2 404 289 438 EUR u cijenama iz 2018.** (2 698 240 000 EUR u tekućim cijenama) za posebni cilj br. 1 – Računalstvo visokih performansi
 - (b) do **2 226 192 703 EUR u cijenama iz 2018.** (2 498 369 000 EUR u tekućim cijenama) za posebni cilj br. 2 – Umjetna inteligencija
 - (c) do **1 780 954 875 EUR u cijenama iz 2018.** (1 998 696 000 EUR u tekućim cijenama) za posebni cilj br. 3 – Kibersigurnost i povjerenje
 - (d) do **623 333 672 EUR u cijenama iz 2018.** (699 543 000 EUR u tekućim cijenama) za posebni cilj br. 4 – Napredne digitalne vještine
 - (e) do **1 157 620 312 EUR u cijenama iz 2018.** (1 299 152 000 EUR u tekućim cijenama) za posebni cilj br. 5 – Uvođenje, najbolja uporaba digitalnih kapaciteta i interoperabilnost
3. Iznos naveden u stavku 1. može se upotrijebiti *i* za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije koje uključuju korporativne informacijske sustave.
4. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.
5. Sredstva dodijeljena državama članicama na temelju podijeljenog upravljanja mogu se, na njihov zahtjev, prenijeti u Program, **uključujući radi dopune bespovratnih sredstava dodijeljenih mjerama do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova ako je to moguće, ne dovodeći u pitanje načelo sufinanciranja utvrđeno člankom 190. Financijske uredbe i pravila o državnim potporama.** Komisija ta sredstva izvršava u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) Financijske uredbe ili neizravno u skladu s točkom (c) tog članka. **Ta** će se sredstva upotrebljavati **samo** u korist predmetne države članice.

6. Ne dovodeći u pitanje Financijsku uredbu, rashodi za djelovanja koji proizlaze iz projekata uključenih u prvi program rada mogu biti prihvatljivi od 1. siječnja 2021.

Članak 10.

Treće zemlje pridružene Programu

1. **Program je otvoren** članicama Europskog udruženja za slobodnu trgovinu koje su članice Europskog gospodarskog prostora, u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru.
2. **Potpuno ili djelomično pridruživanje programu trećih zemalja koje nisu navedene u stavku 1. temelji se na procjeni posebnih ciljeva na temelju pojedinačnog slučaja**, u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu koji obuhvaća sudjelovanje trećih zemalja u bilo kojem programu Unije, pod uvjetom da se tim posebnim sporazumom potpuno poštuju sljedeći kriteriji:

- **sudjelovanje treće zemlje u interesu je Unije;**
- **sudjelovanje pridonosi ostvarenju ciljeva utvrđenih u članku 3.,**
- **sudjelovanje ne izaziva zabrinutost u području sigurnosti i njime se potpuno poštuju relevantni sigurnosni zahtjevi utvrđeni u članku 12.,**
- **sporazumom se jamči pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa treće zemlje i koristi koje ostvaruje sudjelovanjem u programima Unije;**
- **sporazumom se utvrđuju uvjeti sudjelovanja u programima, uključujući obračun financijskih doprinosa pojedinačnim programima i administrativnih troškova tih programa. Ti se doprinosi smatraju namjenskim prihodom u skladu s člankom [21. stavkom 5]. [nove Financijske uredbe];**
- **sporazumom se trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za odlučivanje o programu;**
- **sporazumom se jamči da Unija ima pravo osigurati dobro financijsko upravljanje i štiti svoje financijske interese.**

2a. Prilikom pripreme programa rada Europska komisija ili druga relevantna provedbena tijela na temelju pojedinačnog slučaja procjenjuju jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u sporazumu iz stavka 2. za djelovanje uključeno u programe rada.

Članak 11.

Međunarodna suradnja

1. Unija može surađivati s trećim zemljama navedenima u članku 10., s ostalim trećim zemljama i s međunarodnim organizacijama ili tijelima osnovanima u tim zemljama, a osobito u okviru Euromediteranskog partnerstva i Istočnog partnerstva, te sa susjednim zemljama, posebno zemljama zapadnog Balkana i zemljama crnomorske regije. Ne dovodeći u pitanje članak **18.**, povezani troškovi nisu pokriveni programom.
2. Suradnja s trećim zemljama i organizacijama spomenutima u stavku 1. u okviru posebnog cilja br. **1. Računalstvo visokih performansi, posebnog cilja br. 2. Umjetna inteligencija i posebnog cilja br. 3.** Kibersigurnost i povjerenje podliježe članku 12.

Članak 12.

Sigurnost

1. Djelovanja provedena u okviru Programa u skladu su s primjenjivim sigurnosnim propisima, a osobito zaštita povjerljivih informacija od neovlaštenog razotkrivanja, uključujući sukladnost s relevantnim nacionalnim pravom i pravom Unije. U slučaju djelovanja koja se provode izvan Unije **upotrebom i/ili izradom klasificiranih podataka** nužno je da je, uz sukladnost s navedenim zahtjevima, sklopljen sigurnosni sporazum između Unije i treće zemlje u kojoj se aktivnost provodi.
2. Prema potrebi, prijedlozi i ponude uključuju samoprocjenu sigurnosti u kojoj se navode svi sigurnosni problemi i detalji o tome kako će se pristupiti rješavanju tih problema kako bi se uskladilo s relevantnim nacionalnim propisima i propisima Unije.
3. Prema potrebi, Komisija ili tijelo za financiranje provodi sigurnosnu provjeru prijedloga sa sigurnosnim problemima.

4. Prema potrebi, djelovanja su usklađena s Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/444/EZ¹ i njezinim provedbenim pravilima.

5. Programom rada može se predvidjeti i da sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u pridruženim zemljama i pravnih subjekata s poslovnim nastanom u EU-u, ali pod kontrolom iz trećih zemalja u svim ili nekim djelovanjima u okviru posebnog cilja br. 3 nije prihvatljivo zbog **opravdanih** sigurnosnih razloga. U takvim slučajevima pozivi na podnošenje prijedloga i pozivi na podnošenje ponuda ograničeni su na subjekte s poslovnim nastanom u državama članicama ili za koje se smatra da ondje imaju poslovni nastan te na one koji su pod kontrolom država članica i/ili državljana država članica.

Ako je to opravdano iz sigurnosnih razloga, programom rada može se predvidjeti i da je sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u pridruženim zemljama i pravnih subjekata s poslovnim nastanom u EU-u, ali pod nadzorom iz trećih zemalja u svim ili nekim djelovanjima u okviru posebnih ciljeva br. 1 i 2 prihvatljivo samo ako ispunjavaju uvjete koji se odnose na zahtjeve koje ti pravni subjekti moraju ispuniti kako bi zajamčili zaštitu osnovnih sigurnosnih interesa Unije i njezinih država članica i osigurali zaštitu podataka iz povjerljivih dokumenata. Ti su uvjeti navedeni u radnom programu.

5a. *Prema potrebi Komisija provodi sigurnosne provjere. Financiranje mjera koje nisu u skladu s uvjetima povezanima sa sigurnosnim pitanjima može se suspendirati, ukinuti ili smanjiti u bilo kojem trenutku u skladu s Financijskom uredbom.*

Članak 13.

Sinergije s drugim programima Unije

1. Provedba Programa osmišljena je tako da omogućuje sinergiju, kako je detaljnije opisano u Prilogu III., s drugim Unijinim programima financiranja, osobito putem režima za komplementarno financiranje iz programa EU-a gdje to dozvoljavaju načini upravljanja; bilo jedno nakon drugoga, na izmjenjujući način ili putem kombinacije sredstava, uključujući za zajedničko financiranje djelovanja. **Komisija osigurava da pri većem**

¹ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

iskorištavanju Programa koji je komplementaran s drugim europskim programima ostvarivanje posebnih ciljeva br. 1-5 nije otežano.

2. ***Komisija u suradnji s državama članicama osigurava sveukupnu dosljednost i komplementarnost Programa s odgovarajućim politikama i programima Unije. S tim ciljem Komisija olakšava utvrđivanje prikladnih mehanizama koordinacije*** među relevantnim tijelima ***i među tijelima i Europskom komisijom te uspostavlja odgovarajuće alate*** za praćenje kako bi se sustavno omogućila sinergija između Programa i svih relevantnih financijskih instrumenata EU-a. Režimi pridonose izbjegavanju dupliranja i maksimalnom povećanju učinka rashoda.

Članak 14.

Provedba i oblici financiranja

1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili neizravnog upravljanja s tijelima navedenima u članku 62. stavku 1. točki (c) **■** Financijske uredbe ***u skladu s člancima od 4. do 8.*** Tijela za financiranje mogu odstupiti od pravila za sudjelovanje i širenje utvrđenih u ovoj Uredbi samo ako je to predviđeno u osnovnom aktu kojim se osniva tijelo za financiranje i/ili mu se povjeravaju zadaće provedbe proračuna, za tijela za financiranje na temelju članka 62. stavka 1. točke (c) podtočaka ii., iii. ili v. Financijske uredbe, ako je to predviđeno u sporazumu o doprinosima i njihove posebne operativne potrebe ili priroda djelovanja to zahtijevaju.
2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku navedenom u Financijskoj uredbi, prije svega uključujući javnu nabavu kao primarni oblik i nagrade te bespovratna sredstva.

Ako je za ostvarenje cilja mjere potrebna nabava inovativnih proizvoda i usluga, bespovratna sredstva mogu se dodijeliti korisnicima koji su javni naručitelji ili sektorski naručitelji kako je definirano u direktivama 2014/24/EU¹, 2014/25/EU² i 2009/81/EC¹.

¹ ***Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (Tekst značajan za EGP)***

² ***Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (Tekst značajan za EGP)***

Ako je za ostvarenje ciljeva djelovanja potrebna isporuka inovativnih digitalnih proizvoda ili usluga koji još nisu dostupni u širem komercijalnom smislu, postupkom javne nabave može se odobriti sklapanje višestrukih ugovora u okviru istog postupka.

Javni naručitelj može, iz utemeljenih razloga javne sigurnosti, odrediti uvjet da se mjesto izvršenja ugovora nalazi na teritoriju Unije.

Programom se može omogućiti financiranje i u obliku financijskih instrumenata u okviru operacija mješovitog financiranja.

3. Doprinosi za mehanizam uzajamnog osiguranja mogu pokrivati rizik povezan s povratom sredstava koje primatelji duguju i koji se smatra dovoljnim jamstvom na temelju Financijske uredbe. Primjenjuju se odredbe utvrđene u [članku X. Uredbe XXX nasljednica Uredbe o Jamstvenom fondu].

Članak 15.

Europska partnerstva

Program se može provoditi putem europskih partnerstava *koja su uspostavljena u skladu s Uredbom o Obzoru Europa i u okviru procesa strateškog planiranja između Komisije i država članica*. To naročito može uključivati doprinose postojećim ili novim javno-privatnim partnerstvima u obliku zajedničkih poduzeća osnovanih na temelju članka 187. UFEU-a. Za te doprinose primjenjuju se odredbe povezane s europskim partnerstvima na temelju [Uredbe o Obzoru Europa, upućivanje će se dodati].

Članak 16.

Digitalnoinovacijski centri

1. Tijekom prve godine provedbe Programa uspostavlja se početna mreža *europskih digitalnoinovacijskih centara, koja se sastoji od barem jednog centra po državi članici, ne dovodeći u pitanje stavke 2. i 3.*

¹ *Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (Tekst značajan za EGP).*

2. Za potrebe uspostave mreže iz stavka 1. svaka država članica imenuje subjekte kandidate, ***u skladu s nacionalnim postupcima te administrativnim i institucionalnim strukturama***, s pomoću otvorenog i konkurentnog postupka na temelju sljedećih kriterija:
- (a) odgovarajućih kompetencija povezanih s funkcijama ***europskih*** digitalnoinovacijskih centara ***utvrđenih u članku 16. stavku 5. i kompetencija u jednom području ili više njih, kako su utvrđena u članku 3. stavku 2.;***
 - (b) odgovarajućeg upravljačkog kapaciteta, osoblja i infrastrukture potrebnih za izvršavanje funkcija utvrđenih u članku 16. stavku 5.;
 - (c) operativnih i pravnih sredstava za primjenu administrativnih, ugovornih i financijskih pravila upravljanja koja su utvrđena na razini Unije;
 - (d) ***odgovarajuće financijske održivosti koja odgovara razini sredstava Unije kojima će upravljati i dokazane, prema potrebi,*** putem jamstava koja po mogućnosti izdaje javno tijelo. ■
3. Komisija donosi odluku o odabiru subjekata koji čine početnu mrežu ***u skladu s postupkom iz članka 27.a stavka 2., uzimajući u najvećoj mjeri u obzir mišljenje svake države članice prije odabira europskog digitalnoinovacijskog centra na njezinu državnom području.*** Te subjekte Komisija odabire među subjektima kandidatima koje su države članice odredile na temelju kriterija navedenih u stavku 2. i sljedećih dodatnih kriterija:
- (a) sredstava dostupnih za financiranje početne mreže;
 - (b) potrebe da se početnom mrežom osigura pokrivenost potreba industrije i područja od javnog interesa te sveobuhvatna i uravnotežena zemljopisna pokrivenost ***radi bolje usklađenosti između kohezijskih zemalja i drugih država članica, npr. smanjenjem digitalnog jaza u geografskom smislu.***
4. ***Nakon otvorenog i natjecateljskog postupka te uzimajući u obzir u najvećoj mogućoj mjeri mišljenje svake države članice prije odabira europskog digitalnoinovacijskog centra na njezinu državnom području, Komisija odabire, prema potrebi, dodatne europske digitalnoinovacijske centre u skladu s postupkom iz članka 27.a stavka 2., na način kojim se osigurava široka geografska pokrivenost širom Europe. Broj subjekata u***

mreži *mora zadovoljavati potražnju za uslugama centra u određenoj državi članici*. Kako bi se pristupilo rješavanju specifičnih ograničenja s kojima se suočavaju najudaljenije regije EU-a, mogu se imenovati posebna tijela za odgovaranje na njihove potrebe.

- 4a. *Europski digitalnoinovacijski centri imaju znatnu ukupnu samostalnost u određivanju svoje organizacije, sastava i radnih metoda.*
5. *Europski digitalnoinovacijski centri* ■ *uključeni su u provedbu Programa obavljaјуći sljedeće funkcije u korist industrije Unije, prije svega malih i srednjih poduzeća te poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, kao i javnog sektora:*
- (a) *podizanje svijesti i pružanje stručnosti, znanja i usluga digitalne transformacije, uključujući sredstva za testiranje i eksperimentiranje* ■ *, ili osiguravanje pristupa njima;*
 - (aa) *podupiranje tvrtki, posebno MSP-ova i novoosnovanih poduzeća te organizacija da uporabom novih tehnologija koje su obuhvaćene Programom postanu konkurentniji i poboljšaju svoje poslovne modele;*
 - (b) *olakšavanje prenošenja stručnog znanja i iskustva između regija, osobito umrežavanjem MSP-ova, novoosnovanih poduzeća i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije s poslovnim nastanom u jednoj regiji s europskim digitalnoinovacijskim centrima s poslovnim nastanom u drugim regijama koji su najprimjereniji za pružanje relevantnih usluga; poticanje razmjene vještina, zajedničkih inicijativa i dobrih praksi;*
 - (c) *pružanje tematskih usluga, posebno usluga povezanih s umjetnom inteligencijom, računalstvom visokih performansi te kibersigurnošću i povjerenjem upravama, organizacijama javnog sektora, MSP-ovima ili poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, ili osiguravanje pristupa tim uslugama. Europski digitalnoinovacijski centri mogu se specijalizirati za posebne tematske usluge i ne moraju pružati sve tematske usluge ili pružati te usluge svim kategorijama subjekata, navedene u ovom stavku;*
 - (d) *pružanje financijske potpore* trećim stranama u okviru posebnog cilja br. 4 – Napredne digitalne vještine.

6. *Ako europski digitalnoinovacijski centri primaju financijska sredstva u okviru ovog programa, to će financiranje biti u obliku bespovratnih sredstava.*

POGLAVLJE II.
PRIHVATLJIVOST

Članak 17.
Prihvatljiva djelovanja

1. Samo djelovanja kojima se pridonosi ostvarenju ciljeva navedenih u članku 3. i člancima od 4. do 8. prihvatljiva su za financiranje.
2. Kriteriji prihvatljivosti djelovanja utvrđeni su u programima rada.

Članak 18.
Prihvatljivi subjekti

1. Prihvatljivi su sljedeći **pravni** subjekti:

(a) pravni subjekti s poslovnim nastanom u:

- i. državi članici ili prekomorskoj zemlji ili području koji su s njome povezani
- ii. trećim zemljama pridruženima Programu *u skladu s člancima 10. i 12.*;

(b) svaki pravni subjekt osnovan u skladu s pravom Unije ili svaka međunarodna organizacija.

2. Pravni subjekti osnovani u trećoj zemlji koja nije pridružena Programu iznimno su prihvatljivi za sudjelovanje u posebnim djelovanjima ako je to nužno radi ostvarenja ciljeva Programa. *Takvi subjekti snose troškove svojeg sudjelovanja, osim ako je drukčije navedeno u programima rada.*
3. Fizičke osobe nisu prihvatljive, osim za bespovratna sredstva dodijeljena u okviru posebnog cilja br. 4 – Napredne digitalne vještine

4. Programom rada *iz članka 23.* može se predvidjeti da je sudjelovanje ograničeno samo na korisnike s poslovnim nastanom u državama članicama ili na korisnike s poslovnim nastanom u državama članicama i određenim pridruženim ili drugim trećim zemljama zbog sigurnosnih razloga ili na djelovanja koja su izravno povezana sa strateškom autonomijom EU-a. ***Bilo kakvo ograničenje sudjelovanja pravnih subjekata s poslovnim nastanom u pridruženim zemljama u skladu je s ovom Uredbom i s uvjetima mjerodavnog sporazuma.***

Poglavlje III.
BESPOVRATNA SREDSTVA

Članak 19.
Bespovratna sredstva

Bespovratna sredstva u okviru Programa dodjeljuju se te se njima upravlja u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe ***i mogu pokrivati do 100 % prihvatljivih troškova, ne dovodeći u pitanje načelo sufinanciranja kako je utvrđeno u članku 190. Financijske uredbe; i u skladu sa specifikacijama u okviru svakog cilja.***

Članak 20.
Kriteriji za dodjelu

1. Kriteriji za dodjelu definiraju se u programima rada i pozivima na podnošenje prijedloga, uzimajući u obzir barem sljedeće elemente:
 - (a) zrelost djelovanja u razvoju projekta;
 - (b) pouzdanost predloženog plana provedbe;
2. ***Sljedeći elementi uzimaju se u obzir, ako je primjenjivo:***
 - (a) ***poticajni učinak potpore Unije javnim i privatnim ulaganjima;***

- (b) **█ očekivani** gospodarski i društveni utjecaj *te* utjecaj na klimu i okoliš;
- (c) **█ dostupnost i jednostavnost pristupa odgovarajućim uslugama;**
- (d) **█ transeuropska dimenzija;**
- (e) **█ uravnotežena geografska raspodjela** u cijeloj Uniji, **uključujući premošćivanje geografskog jaza i** uključujući najudaljenije regije;
- (f) **█ prisutnost plana za dugoročnu održivost;**
- (g) **sloboda ponovne uporabe i prilagodbe rezultata projekta;**
- (h) **sinergija i komplementarnosti s drugim programima Unije.**

Članak 20.a

Evaluacija

U skladu s člankom 150. Financijske uredbe zahtjeve za bespovratna sredstva ocjenjuje odbor za evaluacije koji je u potpunosti ili djelomično sastavljen od neovisnih vanjskih stručnjaka.

POGLAVLJE IV.

OPERACIJE MJEŠOVITOG FINANCIRANJA I DRUGO KOMBINIRANO FINANCIRANJE

Članak 21.

Operacije mješovitog financiranja

Operacije mješovitog financiranja donesene na temelju ovog Programa provode se u skladu s [Uredbom o fondu InvestEU] i glavom X. Financijske uredbe.

Članak 22.

Kumulativno, dopunsko i kombinirano financiranje

1. Za djelovanje za koje je dobiven doprinos iz drugog programa Unije, **uključujući sredstva u okviru podijeljenog upravljanja**, može se dobiti i doprinos **█** iz Programa, uz uvjet da ne pokrivaju iste troškove. Pravila svakog programa Unije koji doprinosi primjenjuju se na njegov odgovarajući doprinos djelovanju. Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja, a potpora iz različitih programa Unije može se izračunati na proporcionalnoj osnovi u skladu s dokumentima u kojima se utvrđuju uvjeti za potporu.

2. Djelovanja kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti ili koja su u skladu sa sljedećim kumulativnim i usporedivim uvjetima:

(a) ocijenjena su u pozivu na podnošenje prijedloga u okviru Programa;

(b) u skladu su s minimalnim zahtjevima kvalitete tog poziva na podnošenje prijedloga;

(c) ne smiju se financirati u okviru tog poziva na podnošenje prijedloga zbog proračunskih ograničenja,

ali mogu primati potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj, iz Kohezijskog fonda, Europskog socijalnog fonda+ ili Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, u skladu s člankom [67]. stavkom 5. Uredbe (EU) XX [Uredba o zajedničkim odredbama] i člankom [8]. Uredbe (EU) XX [Financiranje, upravljanje i nadzor zajedničke poljoprivredne politike], pod uvjetom da su takva djelovanja u skladu s ciljevima predmetnog programa. Primjenjuju se pravila fonda putem kojeg se pruža potpora.

2a. *Ako su djelovanju već dodijeljeni doprinosi ili je djelovanje već primilo doprinose u okviru drugog programa Unije ili potporu iz fonda EU-a, taj doprinos ili ta potpora navode se u prijavi za doprinos u okviru Programa.*

POGLAVLJE V.

PROGRAMIRANJE, PRAĆENJE, EVALUACIJA I KONTROLA

Članak 23.

Programi rada

1. Program se provodi prema programima rada iz članka 110. Financijske uredbe.

2. Ti programi rada donose se kao višegodišnji programi za cijeli Program. Ako je to opravdano posebnim potrebama provedbe, mogu se donijeti i kao godišnji programi koji obuhvaćaju jedan ili više posebnih ciljeva.

3. **Programi** rada *usredotočeni su* na aktivnosti utvrđene u Prilogu **I.** i njima se osigurava da se djelovanjima koja se njima podupiru ne istiskuje privatno financiranje.

3a. **Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 27. za izmjenu Priloga I. kako bi se djelovanja koja su u njemu utvrđena preispitala i dopunila** u skladu s ciljevima ove Uredbe, kako je utvrđeno u **člancima od 4. do 8.**

4. U programima rada navodi se, prema potrebi, cjelokupni iznos namijenjen operacijama mješovitog financiranja.

Članak 24.

Praćenje i izvješćivanje

1. **Mjerljivi pokazatelji** za praćenje provedbe i napretka Programa u ostvarivanju općih i posebnih ciljeva utvrđenih u članku 3. navedeni su u Prilogu II.

1a. **Komisija utvrđuje metodologiju za osiguravanje pokazatelja za točnu procjenu napretka u ostvarivanju općih ciljeva iz članka 3. stavka 1.**

2. Kako bi osigurala djelotvornu procjenu napretka Programa prema ostvarivanju ciljeva, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 27. radi izmjena Priloga II. kako bi se revidirali ili dopunili **mjerljivi** pokazatelji ako je to potrebno i kako bi se ova Uredba dopunila odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju.

3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe programa **prikupljaju** djelotvorno, učinkovito i pravodobno **kako bi ih se moglo upotrijebiti za dubinsku analizu postignutog napretka i poteškoća na koje se naišlo.** U tom cilju uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike sredstava Unije i države članice.

4. Službeni statistički podaci EU-a kao što su redovita statistička istraživanja o IKT-u **maksimalno se iskorištavaju kao pokazatelji konteksta.** Nacionalni zavodi za statistiku konzultiraju se i uključuju zajedno s Eurostatom u početno osmišljavanje i kasniji razvoj statističkih pokazatelja koji se upotrebljavaju za praćenje provedbe programa i napredak postignut u pogledu digitalne transformacije.

Članak 25.

Evaluacija **Programa**

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja. *Evaluacije sadrže kvalitativnu ocjenu napretka u ostvarivanju općih ciljeva Programa.*
2. *Osim redovnih nadzora Programa, Komisija provodi privremenu evaluaciju Programa nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka provedbe Programa. Privremena evaluacija temelj je za prilagodbu provedbe Programa, ako je primjenjivo, uzimajući u obzir i novi relevantan tehnološki razvoj.*

Privremena evaluacija šalje se Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

3. Na kraju provedbe Programa, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja iz članka 11., Komisija provodi završnu evaluaciju Programa.

Završnom evaluacijom ocijenit će se dugoročni učinci Programa i njegova održivost.

4. Evaluacijskim sustavom za izvješćivanje osigurat će se da korisnici sredstava Unije podatke za evaluaciju programa prikupljaju učinkovito, djelotvorno, pravodobno i na odgovarajućoj razini detalja.
- 4a. *Komisija podnosi završno evaluacijsko izvješće iz stavka 3. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.*

■

Članak 26.

Revizije

1. Revizije uporabe doprinosa Unije koje provode osobe ili subjekti, među ostalim i oni koje institucije ili tijela Unije nisu ovlastili, osnova su za opće jamstvo u skladu s člankom 127. Financijske uredbe.
2. Kontrolnim sustavom osigurat će se odgovarajuća ravnoteža između povjerenja i kontrole, uzimajući u obzir administrativne troškove i druge troškove kontrola na svim razinama.

3. Revizija rashoda provodi se dosljedno i u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.
4. Kao dio kontrolnog sustava strategija revizije može se temeljiti na financijskoj reviziji reprezentativnog uzorka rashoda. Taj se reprezentativni uzorak dopunjuje odabirom koji se temelji na procjeni rizika povezanih s rashodima.
5. Djelovanja za koja se prima kumulativno financiranje iz različitih programa Unije revidiraju se samo jednom, pri čemu se obuhvaćaju svi uključeni programi i njihova primjenjiva pravila.

Članak 27.

Postupak delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz **članaka 23. i 24.** dodjeljuje se Komisiji s trajanjem do 31. prosinca 2028.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz **članaka 23. i 24.** Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju **članaka 23. i 24.** stupa na snagu ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 27.a
Postupak odbora

1. **Komisiji pomaže Odbor za koordinaciju programa Digitalna Europa. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.**
2. **Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.**

Članak 28.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako treća zemlja sudjeluje u programu odlukom na temelju međunarodnog sporazuma ili na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, ta treća zemlja mora dodijeliti potrebna prava i pristup koji je nužan odgovornom službeniku za ovjeravanje, Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) i Europskom revizorskom sudu kako bi sveobuhvatno izvršavali svoje ovlasti. U slučaju OLAF-a takva prava uključuju pravo provođenja istraga, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta predviđene Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF).

POGLAVLJE VI.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.

Informiranje, komunikacija, promidžba, potpora politici i širenje

1. Korisnici sredstava Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije (posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata) pružajući usklađene, učinkovite i proporcionalne ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
2. Komisija provodi aktivnosti obavješćivanja i priopćivanja u pogledu Programa, te njegovih djelovanja i rezultata. **Također osigurava integrirane informacije za podnositelje zahtjeva za financiranje sredstvima EU-a za digitalni sektor i dopiranje do tih podnositelja.** Financijski izvori dodijeljeni Programu također pridonose institucijskom priopćivanju političkih prioriteta Unije u mjeri u kojoj se odnose na ciljeve navedene u članku 31.
3. Programom se pruža potpora razvoju politika, informiranju, podizanju svijesti i širenju aktivnosti te promicanju suradnje i razmjene iskustava u područjima navedenima u člancima od 4. do 8.

Članak 30.
Stavljanje izvan snage

■ Odluka (EU) 2015/2240 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o uspostavi programa interoperabilnih rješenja i zajedničkih okvira za europske javne uprave, poduzetnike i građane (program ISA2) kao sredstva modernizacije javnog sektora stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 31.
Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu predmetnih djelovanja do njihova zaključenja, na temelju Uredbe (EU) br. 283/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i na temelju Odluke (EU) 2015/2240², koje se nastavljaju primjenjivati na predmetna djelovanja do njihova zaključenja.
2. Financijskom omotnicom za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih na temelju Uredbe (EU) br. 283/2014 i na temelju Odluke (EU) 2015/2240³.
3. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova iz članka 9. stavka 4. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 32.
Stupanje na snagu

■ Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

-
- ¹ Uredba (EU) br. 283/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o smjernicama za transeuropske mreže u području telekomunikacijske infrastrukture i stavljanju izvan snage Odluke br. 1336/97/EZ (SL L 86, 21.3.2014., str. 14.).
 - ² Odluka (EU) 2015/2240 Europskog Parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o uspostavi programa interoperabilnih rješenja i zajedničkih okvira za europske javne uprave, poduzetnike i građane (program ISA2) kao sredstva modernizacije javnog sektora.
 - ³ Odluka (EU) 2015/2240 Europskog Parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o uspostavi programa interoperabilnih rješenja i zajedničkih okvira za europske javne uprave, poduzetnike i građane (program ISA2) kao sredstva modernizacije javnog sektora.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

PRILOG 1.

AKTIVNOSTI

Tehnički opis programa: početni opseg aktivnosti

Početne aktivnosti Programa provode se u skladu sa sljedećim tehničkim opisom.

Posebni cilj br. 1: računalstvo visokih performansi

Programom se provodi europska strategija o računalstvu visokih performansi podupiranjem potpunog ekosustava EU-a koji pruža potrebne kapacitete računalstva visokih performansi i podataka kako bi Europa bila konkurentna na svjetskoj razini. Cilj je strategije početi upotrebljavati vrhunsku infrastrukturu za računalstvo visokih performansi i podatke s eksaskalarnim sposobnostima do 2022./2023. te post-eksaskalarnu kapacitete do 2026./27., čime se Uniju oprema vlastitom neovisnom i konkurentnom zalihom tehnologije računalstva visokih performansi, postiže izvrsnost u aplikacijama računalstva visokih performansi te širi dostupnost i uporaba računalstva visokih performansi.

Početne aktivnosti uključuju:

1. zajednički okvir za javnu nabavu ***kojim se omogućuje pristup zajedničkog osmišljavanja za kupovinu integrirane mreže*** vrhunskog računalstva visokih performansi koja uključuje infrastrukturu za eksaskalarna (***izvođenje deset na osamnaestu operacija u sekundi***) superračunala i podatke. Bit će ***lako*** dostupan **■** javnim i privatnim korisnicima, ***naročito malim i srednjim poduzećima bez obzira na to u kojoj se državi članici nalaze*** te za potrebe istraživanja, ***u skladu s [Uredbom o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za računalstvo visokih performansi]***;
2. zajednički okvir za javnu nabavu infrastrukture za post-eksaskalarna (***izvođenje deset na osamnaestu operacija u sekundi***) superračunala, uključujući integraciju s tehnologijama kvantnog računalstva;
3. koordinaciju na razini EU-a i odgovarajuća financijska sredstva za potporu razvoju, javnoj nabavi i radu takve infrastrukture;

4. umrežavanje kapaciteta država članica u pogledu računalstva visokih performansi i podataka te potporu državama članicama koje žele unaprijediti ili steći nove kapacitete računalstva visokih performansi;
5. umrežavanje centara za kompetencije u području računalstva visokih performansi, **barem** jednog po državi članici i povezanog s njihovim nacionalnim centrima za superračunalstvo kako bi se usluge računalstva visokih performansi pružale industriji (osobito MSP-ovima), akademskim ustanovama i javnim upravama;
6. uvođenje tehnologije odmah spremne za uporabu / operativne tehnologije: superračunala kao usluga proizašla iz istraživanja i inovacija radi izgradnje integriranog europskog ekosustava računalstva visokih performansi, koji obuhvaća sve segmente znanstvenog i industrijskog vrijednosnog lanca (hardver, softver, aplikacije, usluge, međupovezanost i napredne digitalne vještine).

Posebni cilj br. 2: umjetna inteligencija

S pomoću Programa izgrađuju se i jačaju temeljni kapaciteti umjetne inteligencije u Europi, uključujući podatkovne resurse i repozitorije algoritama te ih se čini dostupnima svim poduzećima i javnim upravama, ali i jačaju i umrežavaju postojeća ***i novouvedene lokacije*** za testiranje umjetne inteligencije i eksperimentiranje s njome u državama članicama.

Početne aktivnosti uključuju:

1. Stvaranje zajedničkih europskih podatkovnih prostora koji objedinjuju javne informacije širom Europe, ***među ostalim iz ponovne uporabe informacija javnog sektora***, i postaju izvor ulaznih podataka za rješenja umjetne inteligencije. Ti prostori bili bi otvoreni **■** javnom i privatnom sektoru. Za povećanu uporabu podataka u okviru prostora trebalo bi ***te podatke*** učiniti interoperabilnima, ***posebno korištenjem formata podataka koji bi bili otvoreni, strojno čitljivi, standardizirani i dokumentirani***, u interakcijama između javnog i privatnog sektora, unutar sektorâ i među sektorima (semantička interoperabilnost).
2. Razvoj zajedničkih europskih knjižnica ***ili sučelja knjižnica*** algoritama koje bi bile ***lako*** dostupne svima ***na temelju poštenih, razumnih i nediskriminirajućih uvjeta***. Poduzeća i javni sektor mogli bi utvrditi i nabaviti rješenje koje bi najbolje odgovaralo njihovim potrebama.

3. Zajedničko ulaganje s državama članicama u vrhunske referentne lokacije za eksperimentiranje i testiranje u stvarnom okruženju s fokusom na primjene umjetne inteligencije u ključnim sektorima kao što su zdravstvo, praćenje Zemlje/okoliša, **promet i** mobilnost, sigurnost, proizvodnja ili financije, te u drugim područjima od javnog interesa. Te lokacije trebale bi biti otvorene svim dionicima širom Europe i spojene na mrežu digitalnoinovacijskih centara. Trebale bi biti opremljene, **ili povezane s**, velikim kapacitetima za računalstvo i obradu podataka te najnovijim tehnologijama umjetne inteligencije koje uključuju nova područja, **među ostalim**, neuromorfno računalstvo, duboko učenje i robotiku.

Posebni cilj br. 3: kibersigurnost i povjerenje

Programom se potiče **jačanje**, izgradnja **i stjecanje** temeljnih kapaciteta za osiguravanje digitalnoga gospodarstva, društva i demokracije EU-a jačanjem EU-ova potencijala u industriji kibersigurnosti i tržišnog natjecanja te poboljšanjem sposobnosti privatnog i javnog sektora da štite europske građane i poduzeća od kiberprijetnji, uključujući podupiranjem provedbe Direktive o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti.

U okviru ovog cilja početne aktivnosti uključuju:

1. Zajedničko ulaganje s državama članicama u naprednu opremu, infrastrukturu te znanje i iskustvo u području kibersigurnosti koji su temeljni za zaštitu ključne infrastrukture i jedinstvenog digitalnog tržišta u cjelini. To bi moglo uključivati ulaganja u objekte za kvantna istraživanja i podatkovne resurse za kibersigurnost, situacijsku svjesnost u kiberprostoru te druge alate koje treba staviti na raspolaganje javnom i privatnom sektoru u cijeloj Europi.
2. Poboljšanje postojećih tehnoloških kapaciteta i umrežavanje centara za kompetencije u državama članicama te osiguravanje da ti kapaciteti odgovaraju potrebama javnog sektora i industrije, uključujući u pogledu proizvoda i usluga koji jačaju kibersigurnost i povjerenje unutar jedinstvenog digitalnog tržišta.
3. Osiguravanje širokog opsega uvođenja **učinkovitih najnaprednijih** rješenja za kibersigurnost i povjerenje u svim državama članicama, što uključuje **jačanje** sigurnosti i zaštite proizvoda, **od njihova osmišljavanja do njihove komercijalizacije**.
4. Potpora uklanjanju manjka vještina u području kibersigurnosti, primjerice usklađivanjem programa vještina u području kibersigurnosti, njihovo prilagođavanje posebnim sektorskim potrebama i olakšavanje pristupa ciljanom specijaliziranom osposobljavanju.

Posebni cilj br. 4: napredne digitalne vještine

Programom se podupiru ***mogućnosti osposobljavanja u području naprednih digitalnih vještina***, osobito u području računalstva visokih performansi, ***analitike velikih količina podataka***, umjetne inteligencije, decentraliziranog vođenja evidencije (npr. lanac blokova) i kibersigurnosti za sadašnju i buduću radnu snagu pružanjem, ***između ostalog***, studentima, nedavno diplomiranim ***ili građanima svih uzrasta kojima je potrebno stjecanje dodatnih vještina i trenutno zaposlenima***, bez obzira na to gdje se nalaze, sredstava za stjecanje i razvoj tih vještina.

Početne aktivnosti uključuju:

1. Pristup osposobljavanju na radnom mjestu sudjelovanjem u pripravnštvu u centrima za kompetencije i poduzećima ***te drugim organizacijama*** koja upotrebljavaju napredne ***digitalne*** tehnologije.
2. Pristup tečajevima u području naprednih digitalnih tehnologija koje će nuditi ***visoka učilišta, istraživačke institucije i tijela za profesionalno certificiranje u industriji***, u suradnji s tijelima uključenima u Program (***očekuje se da će*** teme ■ uključivati umjetnu inteligenciju, kibersigurnost, decentralizirano vođenje evidencije (npr. lanac blokova), računalstvo visokih performansi i kvantne tehnologije).
3. Sudjelovanje u kratkotrajnom specijaliziranom stručnom osposobljavanju koje je prethodno certificirano, primjerice u području kibersigurnosti.

Intervencije se fokusiraju na ***napredne*** digitalne vještine povezane sa specifičnim tehnologijama.

Europski digitalnoinovacijski centri, kako je utvrđeno člankom 16., ***djeluju tako da pojednostavljuju mogućnosti osposobljavanja, povezivanjem s ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje.***

Posebni cilj br. 5: uvođenje, najbolja uporaba digitalnih kapaciteta i interoperabilnost

I. Početne aktivnosti povezane s digitalnom transformacijom područja od javnog interesa obuhvaćaju:

Projekti koji služe za uvođenje, najbolju uporabu digitalnih kapaciteta ili interoperabilnost čine projekte od zajedničkog interesa.

1. Modernizaciju **javnih** uprava:

- 1.1. Potpora državama članicama u provedbi načela Izjave iz Tallinna o e-upravi u svim područjima politike, po potrebi stvaranjem potrebnih registara i njihovo međupovezivanje uz potpuno poštovanje Opće uredbe o zaštiti podataka.
- 1.2. Potpora osmišljavanju, pokusnom izvođenju, uvođenju, održavanju, **razvijanju** i promociji usklađenog ekosustava infrastrukture za prekogranične digitalne usluge te olakšavanje neometanih, sigurnih, interoperabilnih, višejezičnih prekograničnih ili međusektorskih rješenja s kraja na kraj i zajedničkih okvira unutar javne uprave. Bit će uključene i metodologije za procjenu učinka i koristi.
- 1.3. Potpora procjeni, ažuriranju i promicanju postojećih zajedničkih specifikacija i normi te razvoju, uspostavi i promicanju novih zajedničkih specifikacija, otvorenih specifikacija i normi preko platformi Unije za normizaciju i u suradnji s europskim ili međunarodnim organizacijama za normizaciju, kako je primjereno.
- 1.4. Suradnja usmjerena na europski ekosustav za pouzdane infrastrukture koje se **možda** koriste uslugama i aplikacijama za decentralizirano vođenje evidencije (npr. lanac blokova), uključujući potporu za interoperabilnost i normizaciju te poticanje uvođenja prekograničnih aplikacija EU-a.

2. Zdravstvo¹

- 2.1. Osiguravanje da građani EU-a **imaju nadzor nad svojim osobnim podacima** i mogu **prekogranično te na siguran način kojim se jamči njihova privatnost** pristupiti svojim osobnim zdravstvenim podacima, dijeliti ih, upotrebljavati i upravljati njima neovisno o svojoj lokaciji ili lokaciji podataka, **u skladu s primjenjivim zakonodavstvom o zaštiti podataka**. Dovršenje infrastrukture za digitalne usluge e-zdravstva te njezino proširenje novim digitalnim uslugama, **u vezi sa prevencijom bolesti, zdravljem i skrbi**, podupiranje **njihova** uvođenja, **nadovezujući se na široku potporu putem aktivnosti EU-a i od strane država članica, posebno u mreži e-zdravstva u skladu s člankom 14. Direktive 2011/24/EU**.

¹ COM(2018)233 final, o omogućivanju digitalne transformacije na jedinstvenom digitalnom tržištu u području zdravstva i skrbi: osnaživanje građana i stvaranje zdravijeg društva

- 2.2. Osiguravanje dostupnosti boljih podataka za istraživanje, prevenciju bolesti i personalizirano zdravstvo i skrb. Osiguravanje da europski istraživači u području zdravstva i zdravstveni radnici imaju pristup potrebnom rasponu resursa (dijeljenim podatkovnim prostorima, **uključujući pohranu podataka i računalstvo**, stručnom znanju i analitičkim kapacitetima) kako bi postigli napredak u pogledu značajnih, ali i rijetkih bolesti. Cilj je osigurati skupinu od najmanje 10 milijuna građana zasnovanu na stanovništvu. ■
- 2.3. Osiguravanje dostupnosti digitalnih alata za osnaživanje građana i za skrb usmjerenu na osobu podupiranjem razmjene inovativnih i najboljih praksi u digitalnom zdravstvu, izgradnji kapaciteta i tehničkoj pomoći, osobito za kibersigurnost, umjetnu inteligenciju i računalstvo visokih performansi.
3. *Pravosudni sustav*: Omogućivanje neometane i sigurne prekogranične elektroničke komunikacije unutar pravosudnog sustava te između pravosudnog sustava i drugih nadležnih tijela u području građanskog i kaznenog pravosuđa. Poboljšanje pristupa pravosuđu i pravnim informacijama i postupcima za građane, poduzeća, pravosudne djelatnike i članove pravosudnog sustava s pomoću semantički interoperabilne međupovezanosti s ■ bazama podataka i registrima te olakšavanjem izvansudskog rješavanja sporova preko interneta. Promicanje razvoja i provedbe inovativnih tehnologija za sudove i pravosudne **stručnjake između ostalog** na temelju rješenja umjetne inteligencije za koje je vjerojatno da će pojednostavniti i ubrzati postupke (na primjer „pravne tehnološke” aplikacije).
4. *Promet, mobilnost, energija i okoliš*: Uvođenje decentraliziranih rješenja i infrastruktura potrebnih za opsežne digitalne aplikacije kao što su **povezana automatizirana vožnja, bespilotne letjelice, koncepti za pametnu mobilnost**, pametni gradovi, pametna ruralna područja **ili najudaljenije regije** za potporu prometnih, energetske i okolišnih politika, **u koordinaciji s aktivnostima digitalizacije prometnog i energetske sektora u okviru Instrumenta za povezivanje Europe**.
5. *Obrazovanje, kultura i mediji*: Pružanje pristupa najnovijim digitalnim tehnologijama od umjetne inteligencije do naprednog računalstva autorima, kreativnoj industriji **i kulturnom sektoru** u Europi. Uporaba europske kulturne baštine, **uključujući inicijativu Europeana, s ciljem podupiranja obrazovanja i istraživanja te promicanja** kulturne raznolikosti, socijalne kohezije i europskog **društva**. Potpora prihvaćanju digitalnih tehnologija u obrazovanju **te privatno i javno financiranim kulturnim institucijama**.

6. **Druge aktivnosti kojima se podupire** jedinstveno digitalno tržište, **na primjer poticanje digitalne i medijske pismenosti i podizanje svijesti** među maloljetnicima, roditeljima i učiteljima o opasnostima na koje maloljetnici mogu naići na internetu i načinima njihove zaštite te **suzbijanje kibernetičkog zlostavljanja i internetskog širenja** materijala koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece, **putem podupiranja paneuropske mreže centara za sigurniji internet, promicanje mjera usmjerenih na otkrivanje i suzbijanje namjernog širenja dezinformacija, jačajući time opću otpornost Unije; podupiranje opservatorija** EU-a za gospodarstvo digitalnih platformi te **studija** i aktivnosti informiranja.

Aktivnosti navedene u točkama od 1. do 6. djelomično mogu podupirati europski digitalnoinovacijski centri s pomoću istih kapaciteta razvijenih za pomoć industriji u njezinoj digitalnoj transformaciji (vidi točku II.).

II. Početne aktivnosti povezane s digitalizacijom industrije:

1. Doprinos primjeni u širem opsegu mreže **europskih** digitalnoinovacijskih centara kako bi se osigurao pristup digitalnim kapacitetima bilo kojem poduzeću, osobito MSP-ovima u svim regijama diljem EU-a. Time je osobito obuhvaćeno sljedeće:
 - 1.1. Pristup zajedničkom europskom podatkovnom prostoru i platformama umjetne inteligencije te europskim kapacitetima računalstva visokih performansi za analitiku podataka i računalno intenzivne aplikacije
 - 1.2. Pristup sredstvima za opsežno testiranje umjetne inteligencije i naprednim alatima za kibernetičku sigurnost
 - 1.3. Pristup naprednim **digitalnim** vještinama
2. Aktivnosti će se koordinirati s programom Obzor Europa i dopuniti inovativna djelovanja u području digitalnih tehnologija koja se osobito podupiru na temelju tog programa te s ulaganjima u **europske** digitalnoinovacijske centre koja se podupiru u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj. Bespovratna sredstva za stavljanje na tržište također bi se mogla pružiti iz programa Digitalna Europa u skladu s pravilima o državnim potporama. Potpora za pristup financiranju daljnjih koraka u njihovoj digitalnoj transformaciji postići će se financijskim instrumentima u okviru programa InvestEU.

PRILOG 2.

Pokazatelji uspješnosti

Posebni cilj br. 1 – Računalstvo visokih performansi

- 1.1. Količina infrastruktura za računalstvo visokih performansi nabavljenih zajedničkom javnom nabavom
- 1.2. Uporaba eksaskalarnih i post-eksaskalarnih računala ukupno i od strane raznih skupina dionika (sveučilišta, MSP-ovi itd.)

Posebni cilj br. 2 – Umjetna inteligencija

- 2.1. Ukupni iznos zajednički uložen u lokacije za eksperimentiranje i testiranje
- 2.2 *Uporaba zajedničkih europskih knjižnica ili sučelja knjižnica algoritama, uporaba zajedničkih europskih podatkovnih prostora i uporaba lokacija za eksperimentiranje i testiranje u vezi s aktivnostima iz ove Uredbe.*
 - 2.2a *Broj slučajeva u kojima organizacije kao rezultat provođenja Programa odluče integrirati umjetnu inteligenciju u svoje proizvode, procese ili usluge.*

Posebni cilj br. 3 – Kibersigurnost i povjerenje

- 3.1. Količina infrastruktura i/ili alata za kibersigurnost nabavljenih zajedničkom javnom nabavom.
- 3.2. Broj korisnika i zajednica korisnika koji dobivaju pristup europskim lokacijama za kibersigurnost

Posebni cilj br. 4 – Napredne digitalne vještine

- 4.1. Broj *osoba koje su prošle osposobljavanje kako bi stekle napredne digitalne vještine koje podržava Program*
- 4.2. Broj poduzeća, *posebno malih i srednjih poduzeća*, koja imaju poteškoća u zapošljavanju stručnjaka za IKT
 - 4.2b *Broj osoba koje su prijavile da su pronašle bolji posao nakon završetka osposobljavanja koje podupire Program*

Posebni cilj br. 5 – Uvođenje, najbolja uporaba digitalnih kapaciteta i interoperabilnost

- 5.1. Prihvaćanje digitalnih javnih usluga
- 5.2. Poduzeća s visokom razinom digitalnog intenziteta
- 5.3. **Razmjer usklađivanja** nacionalnih okvira za interoperabilnost s europskim okvirom za interoperabilnost
- 5.4. **Broj poduzeća i subjekata iz javnog sektora koji su se koristili uslugama europskih digitalnoinovacijskih centara.**

PRILOG 3.

Sinergijski učinci s drugim Unijinim programima

- I. Sinergijom s programom Obzor Europa osigurava se sljedeće:
 - (a) Iako nekoliko tematskih područja obuhvaćenih programima Digitalna Europa i Obzor Europa konvergira, vrsta djelovanja koje će se podupirati, njihovi očekivani rezultati i logika intervencije razlikuju se i nadopunjuju;
 - (b) Obzor Europa pružit će znatnu potporu istraživanjima, tehnološkom razvoju, dokazivanju, pokusnom izvođenju, provjeri koncepta, testiranju i inovacijama uključujući pretkomercijalno uvođenje inovativnih digitalnih tehnologija, osobito s pomoću i. namjenskih sredstava u stupu globalnih izazova za „Digitalizaciju i industriju” kako bi se razvile razvojne tehnologije (umjetna inteligencija i robotika, internet sljedeće generacije, računalstvo visokih performansi i veliki podaci, ključne digitalne tehnologije, kombiniranje digitalne s drugim tehnologijama); ii. potpore e-infrastrukturama na temelju stupa Otvorena znanost; iii. integracije digitalnih tehnologija u sve globalne izazove (zdravstvo, sigurnost, energija i mobilnost, klima, itd.); i iv. potpore rastu revolucionarnih inovacija u okviru stupa Otvorene inovacije (od kojih će mnoge kombinirati digitalne i fizičke tehnologije);
 - (c) Ulaganja u okviru programa Digitalna Europa ići će u i. izgradnju digitalnih kapaciteta u području računalstva visokih performansi, umjetne inteligencije, **tehnologije decentraliziranog vođenja evidencije transakcija**, kibersigurnosti i naprednih digitalnih vještina; i ii. u nacionalno, regionalno **i lokalno** uvođenje unutar okvira EU-a za digitalne kapacitete i najnovije digitalne tehnologije u područjima od javnog interesa (kao što su

zdravstvo, javna uprava, pravosuđe i obrazovanje) ili tržišnog neuspjeha (kao što su digitalizacija poduzeća, osobito malih i srednjih poduzeća);

- (d) Kapaciteti i infrastrukture programa Digitalna Europa stavljaju se na raspolaganje istraživačkoj i inovacijskoj zajednici, uključujući za aktivnosti koje se podupiru programom Obzor Europa i obuhvaćaju testiranje, eksperimentiranje i dokazivanje u svim sektorima i disciplinama;
- (e) Kako se nove digitalne tehnologije sve više razvijaju s pomoću programa Obzor Europa, postupno će se preuzimati i uvoditi s pomoću programa Digitalna Europa;
- (f) Inicijative u okviru programa Obzor Europa za razvoj nastavnog programa vještina i kompetencija, uključujući one razvijene u kolokacijskim centrima Zajednice znanja i inovacija za digitalne tehnologije Europskog instituta za inovacije i tehnologiju, dopunjene su izgradnjom kapaciteta u naprednim digitalnim vještinama koja se podupire programom Digitalna Europa;
- (g) Uspostavljaju se snažni koordinacijski mehanizmi za programiranje i provedbu, čime se, koliko je to moguće, usklađuju svi postupci za oba programa. Njihove upravljačke strukture uključivat će sve predmetne službe Komisije.

2. Sinergijom s programima Unije u okviru podijeljenog upravljanja, uključujući Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski socijalni fond + (ESF+), Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) osigurava se sljedeće:

- (a) Režimi za komplementarno financiranje iz Unijinih programa u okviru podijeljenog upravljanja i programa Digitalna Europa upotrebljavaju se za podupiranje aktivnosti kojima se povezuju pametne specijalizacije i za podupiranje digitalne transformacije europskog gospodarstva ***i društva***.
- (b) EFRR doprinosi razvoju i jačanju regionalnih i lokalnih inovacijskih ekosustava, industrijskoj transformaciji ***te digitalnoj transformaciji društva i javne uprave potičući time i provedbu Izjave iz Tallinna o e-upravi***. To uključuje potporu digitalizaciji industrije i prihvaćanje rezultata te uvođenje novih tehnologija i inovativnih rješenja. Program Digitalna Europa dopunit će i podupirati transnacionalno umrežavanje i

mapiranje digitalnih kapaciteta kako bi ih se učinilo dostupnima MSP-ovima te kako bi se interoperabilna IT rješenja učinilo dostupnima svim regijama u EU-u.

3. Sinergijom s programom Instrument za povezivanje Europe (CEF) osigurava se sljedeće:

- (a) Fokus budućeg programa Digitalna Europa na izgradnji opsežnih digitalnih kapaciteta i infrastrukture u području računalstva visokih performansi, umjetne inteligencije, kibersigurnosti i naprednih digitalnih vještina s ciljem širokog prihvaćanja i uvođenja u cijeloj Europi ključnih postojećih ili testiranih inovativnih digitalnih rješenja unutar okvira EU-a u područjima od javnog interesa ili tržišnog neuspjeha. Program Digitalna Europa uglavnom se provodi putem koordiniranih i strateških ulaganja s državama članicama, osobito putem zajedničke javne nabave, u digitalne kapacitete koji će se dijeliti u cijeloj Europi i u djelovanja na razini EU-a kojima se podupire interoperabilnost i normizacija kao dio razvoja jedinstvenog digitalnog tržišta.
- (b) Kapaciteti i infrastrukture programa Digitalna Europa stavljaju se na raspolaganje za uvođenje inovativnih novih tehnologija i rješenja u području mobilnosti i prometa. CEF-om se podupiru uvođenje i uporaba inovativnih novih tehnologija i rješenja u području mobilnosti i prometa.
- (c) Uspostavit će se koordinacijski mehanizmi, osobito putem odgovarajućih upravljačkih struktura.

4. Sinergijom s programom InvestEU osigurava se sljedeće:

- (a) Potpora putem tržišno utemeljenog financiranja, uključujući provedbom ciljeva politike u okviru ovog Programa, pružat će se na temelju Uredbe o fondu InvestEU. Takvo tržišno utemeljeno financiranje može se kombinirati s bespovratnim sredstvima.
- (b) Pristup poduzeća financijskim instrumentima bit će olakšan potporom koju pružaju digitalnoinovacijski centri.

5. Sinergijom s programom Erasmus+ osigurava se sljedeće:

- (a) Programom će se podupirati razvoj i stjecanje naprednih digitalnih vještina potrebnih za uvođenje najsuvremenijih tehnologija poput umjetne inteligencije ili računalstva visokih performansi, u suradnji s relevantnim industrijama.

- (b) Dio Erasmus+ koji se odnosi na napredne vještine dopunit će intervencije u okviru programa Digitalna Europa, čime se pristupa rješavanju problema stjecanja vještina u svim područjima i na svim razinama, putem iskustava mobilnosti.

5.a Sinergijom s programom Kreativna Europa osigurava se sljedeće:

- (a) *Potprogramom MEDIA u okviru programa Kreativna Europa podupiru se inicijative kojima se može ostvariti istinski učinak za kulturni i kreativni sektor diljem Europe, pomažući u njihovoj prilagodbi digitalnim transformacijama.*
- (b) *Programom Digitalna Europa među ostalim pruža se pristup najnovijim digitalnim tehnologijama od umjetne inteligencije do naprednog računalstva autorima, kreativnoj industriji i kulturnom sektoru u Europi.*

6. Osigurava se sinergija s drugim programima i inicijativama EU-a u pogledu kompetencija/vještina.
